

KONČAREVAC

Zagreb, travanj 2025. • godište LXI • broj 1506

60

GODINA KONČAREVCA

**POSLOVANJE U PRVOM
KVARTALU 2025. GODINE**

**IZVJEŠTAJ O ODRŽIVOSTI
GRUPE KONČAR PREMA
NOVOJ CSRD REGULATIVI**

**GENERATOR ZA HE
BÅLFORSEN U ŠVEDSKOJ**

NASLOVNA STRANICA

KONČAR – Generatori i motori uspješno su završili montažu, ispitivanje i probni rad generatora u švedskoj HE Bålforsen

Snimio: Antonio Čuljak

Glavna i odgovorna urednica

Vlatka Kamenić Jagodić

Novinarka-urednica

Marina Mladić

Grafički urednik

Krešimir Siladi

Lektura

Kristina Kirschenheuter

Telefoni redakcije

01 3655 151
01 3667 432

Redakcijski e-mail

koncarevac@koncar.hr

E-mail adrese

vlatka.kamenicjagodic@koncar.hr
marina.mladic@koncar.hr

Adresa redakcije

Fallerovo šetalište 22

Tisak

Kerschoffset d.o.o.

Časopis KONČAR d.d.
Mjesečnik

Osnivač i izdavač

KONČAR d.d.
Zagreb, Fallerovo šetalište 22

KONČAR

SADRŽAJ

05

POSLOVANJE

Odlični rezultati u prvom tromjesečju 2025. godine

08

ODRŽIVOST

Konsolidirani Izvještaj o održivosti izrađen prema novim europskim standardima izvještavanja

12

DALEKOVOD

Sudionik energetskog povezivanja Švedske

12

APARATI I POSTROJENJA

Obnova 6 kV postrojenja opće i vlastite potrošnje TE Plomin

13

ENERGETSKI TRANSFORMATORI

Nastavak isporuka za Tenasku u SAD-u

13

MJERNI TRANSFORMATORI

Prvi GREEN LINE transformatori za Njemačku

14

INSTITUT ZA ELEKTROTEHNIKU

Nova investicija – Laboratorij za ispitivanje visokonaponske opreme

16

OPERATIVNA IZVRSNOST

Dodijeljeni certifikati polaznicima Lean Akademije

17

SAJMOVI I SKUPOVI

Zapaženi nastupi KONČARA u UAE-u, BiH-u, Švedskoj, Armeniji, Njemačkoj i Kanadi

27

PONOS HRVATSKE

Tijekom 20 godina ovim je projektom nagrađeno 455 heroja i proslavljeno više od 300 spašenih života

AKTUALNI TRENUTAK

Vlatka Kamenić Jagodić

Iz Hrvatske udruge poslodavaca (HUP) poručuju kako Hrvatska zaostaje u intenzitetu ulaganja u istraživanje i razvoj (R&D) u odnosu na prosjek EU-a te zemalja CEE regije. Prosječna stopa subvencija na investicije u R&D dosad je bila znatno niža od prosjeka CEE regije, EU-27 te naročito prosjeka OECD-a. Konkretno, stopa subvencija bila je 2 do 2,5 puta niža za velike tvrtke pa sve do 4 ili 5 puta niža za mala i srednja poduzeća. Koeficijenti za umanjenje porezne osnovice novim su Zakonom osjetno povećani, ali i dalje postoji potreba za udvostručenjem koeficijenata. Daljnje povećanje koeficijenata veliki bi dio već spremnih projekata preusmjerilo na nacionalne potpore, što bi ubrzalo evaluaciju te

ugovaranje i provođenje projekata, a brzina realizacije i razvoja investicije nerijetko je ključna u pozivima koji su povezani s istraživanjem i razvojem.

HUP poziva na unaprjeđenja u prijavama na natječe za ulaganja u R&D kako bi bile jednostavnije, bez potrebe za ponovnim vrednovanjima ako su ista prije obavljena. Predlažu da se iskoristi postojeći EU sustav verificiranih izvrsnih projekata dajući prednost već ocijenjenim inovacijama kroz buduće nacionalne natječe. Poziv kojem bi cilj bio financirati sve projekte s Pečatom izvrsnosti uvećao bi šanse financiranja projekta EU novcem s trenutačnih svega 5 posto na čak 10 do 15 posto. Podsjetimo, Pečat izvrsnosti označava da je prijedlog zadovoljio visoke evaluacijske pragove programa Obzor Europa (evaluacija iznad 85%), ali nije financiran radi nedostatka proračunskih sredstava programa Obzor Europa. Inicijativa Pečat izvrsnosti dodatno potiče sudjelovanje hrvatskih istraživača u konkurentnim EU programima i proširuje mogućnosti financiranja za istraživanje i razvoj u skladu s provedbenim pravilima programa Obzor Europa.

U cilju snažnijeg poticanja investicija u R&D, HUP predlaže i proširenje primjene računovodstvene metode ubrzane amortizacije, kao i produljenje razdoblja za prijenos poreznog gubitka na 10 godina unatrag, što bi poduzetnicima omogućilo povrat poreza plaćenog u 10 prethodnih poreznih razdoblja u slučaju ostvarivanja poreznog gubitka, a po uzoru na konku-

rentnije zemlje u okruženju poput Austrije i Slovenije.

Danas, više nego ikad prije, jedan od ključnih motiva povećanja ulaganja u R&D trebao bi biti opći društveno-gospodarski razvoj zemlje te jačanje industrijske konkurentnosti i energetske otpornosti. Uvođenje naprednih tehnologija i digitalizacija proizvodnih procesa mogu dodatno povećati konkurentnost europskih proizvođača, dok usmjerenost na održive i energetske učinkovite proizvode, za čiju se proizvodnju koriste komponente proizvedene sa smanjenim utjecajem na okoliš, stvara preduvjete za proboj na nova tržišta. Europska unija aktivno podržava projekte koji smanjuju ovisnost o uvozu kroz različite financijske instrumente i strateške inicijative, uključujući subvencije, poticaje za istraživanje i razvoj te olakšice za zelene tehnologije.

U posljednjih pet godina KONČAR je realizirao brojne strateške investicije u širenje i modernizaciju proizvodnih kapaciteta, R&D, digitalizaciju proizvodnog portfelja te daljnje profesionalno osposobljavanje ljudi. Snažan investicijski zamah nastavlja se i u ovoj godini, za koju je CAPEX planiran u iznosu većem od 80 milijuna eura. Dosadašnja iskustva pokazuju da je realizacija investicija u Hrvatskoj, zbog brojnih birokratskih prepreka, i dalje spor i dugotrajan proces. Pritom je u Hrvatskoj još prisutna donekle nepovoljna investicijska klima, što predstavlja ozbiljnu prepreku za daljnje jačanje otpornosti domaćeg gospodarstva.

Jasminka Belačić

ODLIČNI REZULTATI U PRVOM TROMJESEČJU 2025. GODINE

Tijekom travnja 2025. održane su dvije sjednice Nadzornog odbora KONČARA na kojima su prezentirani rezultati Grupe KONČAR.

Na sjednici 16. travnja Nadzorni odbor i Uprava Društva usvojili su i time zajednički utvrdili revidirana nekonsolidirana Godišnja izvješća društva KONČAR d.d. i revidirana konsolidirana Godišnja izvješća Grupe KONČAR za 2024. godinu, s mišljenjima neovisnih revizora.

Nadzorni odbor prihvatio je Izvještaj posloводства za KONČAR d.d. i Grupu KONČAR za 2024. godinu. Sastavni dio Izvještaja posloводства je i konsolidirani Izvještaj o održivosti Grupe KONČAR.

Uprava i Nadzorni odbor predložili su Glavnoj skupštini Društva isplatu dividende dioničarima u iznosu od 3 eura po dionici.

Na sjednici održanoj 29. travnja razmatrani su rezultati poslovanja za prvo tromjesečje ove godine.

Grupa KONČAR uspješno je započela novu poslovnu godinu, svi ključni pokazatelji poslovanja nadmašili su zadane planove i rezultate ostvarene u istom razdoblju 2024. godine, a daljnjim rastom novougovorenih poslova stvoren je dodatni zamah za nastavak stabilnog i uspješnog poslovanja.

U prvom kvartalu ove godine ugovoreno je novih poslova u iznosu od 416,3 milijuna eura, pri čemu udio izvoznih tržišta iznosi 78 posto. Kako su novougovoreni poslovi veći od realiziranih, u prvom tromjesečju povećala se i knjiga narudžbi (*backlog*) čiji je iznos dosegnuo 2,15 milijardi eura, što je 110 milijuna eura više od stanja na kraju 2024. godine.

Prihodi su rasli u sva četiri poslovna područja Grupe, pri čemu poslovno područje prijenosa i distribucije i dalje ostvaruje najbolje rezultate. Predvodnik su KONČAR – Distribu-

**U prvom kvartalu
ove godine ugovoreno
je novih poslova
u iznosu od 416,3
milijuna eura**

tivni i specijalni transformatori (D&ST) koji su napravili dodatne iskorake i nadmašili dosadašnje sjajne rezultate. Ostvarena neto dobit D&ST-a čak je 76 posto veća u usporedbi s ostvarenjem u istom razdoblju prošle godine.

Uz odličnu ugovorenost, svi ključni pokazatelji Grupe KONČAR ukazuju na daljnje pozitivne trendove. Konsolidirani prihodi od prodaje proizvoda i usluga ostvareni su u iznosu od 306,2 milijuna eura, što je za 96,1

milijun eura, odnosno gotovo 46 posto više u odnosu na ostvarenje u prvom tromjesečju 2024. godine. I dalje je visok udio izvoza u ukupnim prihodima od prodaje (68,4 posto). Izvoz je ostvaren u iznosu od 209,4 milijuna eura, što je za 59,8 milijuna eura ili 40 posto više u odnosu na isto razdoblje prošle godine.

Ostvarena EBITDA iznosi 69,5 milijuna eura te je veća za 34,7 milijuna eura u odnosu na isto razdoblje prethodne godine, a EBITDA marža veća je za 6,1 postotnih poena te je za prvo tromjesečje 2025. godine iznosila 22,7 posto. Ostvarena neto dobit iznosi 65,1 milijuna eura te je za 129,1 posto viša od one ostvarene u prvom tromjesečju 2024. godine.

Ugovorenost u izvozu je i dalje dobra pri čemu je važno spomenuti ugovore o isporuci transformatora za tržište Norveške i Saudijske Arabije. Uz to, treba istaknuti i daljnje jačanje tržišne pozicije na skandinavskom tržištu nakon ugovaranja novih projekata.

U okruženju gdje neprekidno vlada velika geopolitička neizvjesnost te politike koje nepovoljno utječu na poduzetničku klimu, očekujemo nastavak dobrih rezultata KONČARA i u sljedećem razdoblju, utemeljenih na odličnoj ugovorenosti i pravovremeno provedenoj transformaciji poslovanja.

PREDSTAVLJENI POSLOVNI REZULTATI FINANCIJSKIM ANALITIČARIMA I ULAGATELJIMA ZA PRVI KVARTAL 2025.

Nakon objave rezultata poslovanja za siječanj – ožujak 2025. godine, član Uprave KONČARA d.d. Mario Radaković, zadužen za područje financija, održao je 29. travnja putem *Microsoft Teamsa* redovitu videoprezentaciju za zainteresira-

ne financijske analitičare i ulagatelje.

Na prezentaciji rezultata bio je prisutan znatan broj analitičara i ulagatelja koji su nakon održane prezentacije najveće zanimanje pokazali za stanje ugovorenih poslova i dinamiku njihove realizacije u slje-

dećem razdoblju te predviđanja budućeg poslovanja Grupe KONČAR.

Prezentacija pripremljena za analitičare i ulagatelje dostupna je na mrežnoj stranici Društva www.koncar.hr/prezentacije.

IZAZOVI I PRILIKE U ENERGETSKOM SEKTORU

O ključnim izazovima u upravljanju rizicima koji imaju utjecaj na globalnu i regionalnu poslovnu zajednicu raspravljali su vodeći stručnjaci i lideri iz Hrvatske, Srbije i Slovenije u sklopu regionalnog *Adria Risk Forum*a održanog 10. travnja u organizaciji Marsha McLennana.

Na forumu su predstavljene najvažnije točke *Global Risk Report*a – analize najvećih rizika s kojima se svijet danas suočava, a na panelima s izvršnim direktorima iz regije raspravljalo se o energetske i ljudskim rizicima te o konkretnim strategijama otpornosti.

Na panelu *Energetska igra prijestolja* sudjelovali su član Uprave KONČARA Petar Bobek, član Uprave za financije Petrola Slovenija Drago Kavšek i direktorica Sektora za

industriju i održivi razvoj HGK-a Marija Šćulac. Razgovarali su o ključnim temama vezanim uz trenutačne izazove i prilike u energetske sektoru, s osvrtom na geopolitičke promjene, lance opskrbe, zelenu tranziciju, razvoj elektroenergetske infrastrukture i volatilnost tržišta energenata. Panelisti su se osvrnuli i na potencijal nuklearne energije kao stabilnog izvora energije, ali i na rizike vezane uz obnovljive izvore zbog njihove intermitentnosti.

Osvrnuvši se na geopolitičke promjene i lance opskrbe Bobek je naglasio: „Trenutačne se globalne napetosti mogu odraziti i na lance opskrbe jer ako se stvaraju određene barijere, uvode više carine ili zbog regionalnih konflikata produljuju transportni putovi, može se očekivati da će ti financijski učinci

biti ugrađeni u cijenu proizvoda.“ Vezano za Europu istaknuo je: „Prevladava sentiment da će Europa bez obzira na sadašnju geopolitičku situaciju biti dobro. Kupci i dobavljači ispunjavaju svoje obveze bez panike, odnosno povećana potražnja za elektroenergetskim proizvodima jest ta koja trenutačno stvara velik pritisak na dobavne lance.“ Govoreći o razvoju elektroenergetske infrastrukture naglasio je kako bez primjereno razvijene mreže ni obnovljivi izvori ni digitalizacija ne mogu postići svoje ciljeve, dodavši kako KONČAR aktivno sudjeluje u razvoju proizvoda koji podržavaju energetske tranziciju. **M. Mladić**

FUTURE TENSE ZAGREB

INOVACIJE I ODRŽIVOST KAO TEMELJ POSLOVANJA

Ovogaodišnje, peto izdanje konferencije *Future Tense powered by Lürssen*, prve hrvatske B2B konferencije koja okuplja stručnjake, futurologe, lidere iz različitih industrija, poslovnu i akademsku zajednicu te predstavnike javne uprave koji žele promišljati o budućnosti, ulagati u nju i aktivno je strateški oblikovati, održano je 8. svibnja u Zagrebu. Riječ je o jednom od najvažnijih regionalnih događanja posvećenih budućnosti poslovanja u vremenima neprestanih promjena.

Ove godine nije nedostajalo vrhunskih govornika, među kojima se ističu Howard Yu – nagrađivani stručnjak za strategije i profesor inovacija s IMD-a u Švicarskoj, Peter Hinssen – serijski poduzetnik i stručnjak za digitalnu budućnost, Carl Honoré – globalni glas pokreta za „sporo življenje“, prof. dr. Sami Kazi – znanstvenik s VTT-a, struč-

njak za pametne gradove i Tamira Snell – futurologinja iz Copenhagen Institute for Futures Studies.

Početak 2025. godine donio je novi val geopolitičkih izazova, trgovinskih sukoba i redefiniranje političkih odnosa. Industrije diljem svijeta, od prehrambene do energetske, osjećaju posljedice sve bržih promjena, zbog čega traže načine kako se prilagoditi neizvjesnom poslovnom okruženju. Dr. sc. Howard Yu upozorava da bez promjene načina razmišljanja hrvatske tvrtke teško mogu preživjeti tržišne potrese. Njegova poruka je jasna – lideri moraju razviti stratešku otpornost i dugoročne modele koji se oslanjaju na predviđanje promjena, inovacije i održivost.

Osim toga, sudionici na *Business pozornici* ponovno su u fokus stavili temu održivosti, koja je, uslijed aktualnih global-

nih izazova, djelomično pala u drugi plan. Jedan od njih bio je i Viktor Lučić, direktor Sektora za korporativnu strategiju i razvoj poslovanja u KONČARU, koji je naglasio važnost obnovljivih izvora energije u Europi, ali i globalno. „Trendovi ukazuju kako će se i u budućnosti intenzivno raditi na poticanju proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora, čime se mijenja cjelokupan koncept energetike. Ulaganja u prijenosnu i distribucijsku mrežu predstavljaju okosnicu daljnjeg razvoja elektroenergetskog sustava. Promjene koje se događaju zahtijevaju bržu i kvalitetniju reakciju svih dionika u industriji“, između ostalog je istaknuo Lučić.

Uz strateške partnere Lürssen Design Centar Kvarner, Copenhagen Institute for Futures Studies i IEDC – Poslovnu školu Bled, jedan od partnera konferencije bio je i KONČAR. **V. Kamenić Jagodić**

KONFERENCIJA TEN-T MREŽA PROMETNA POVEZANOST STVARA KONKURENTNIJE GOSPODARSTVO

Pod pokroviteljstvom Ministarstva mora, prometa i infrastrukture 28. travnja u Zagrebu dnevnik 24sata organizirao je konferenciju *TEN-T mreža: Prometna povezanost za konkurentnije gospodarstvo*. Jednostavni, održivi i integrirani načini prometa ključni su za uspješan razvoj gospodarstva zemlje, ali i regije te cijeloga kontinenta. Europska unija zbog toga kontinuirano ulaže napore kako bi omogućila izgradnju potrebnih prometnih koridora da bi se nacionalne mreže prometnica integrirale u jedinstvenu Transeuropsku mrežu prometnica: Trans-European Transport Network (TEN-T).

TEN-T je planirana mreža cesta, željeznica, morskih luka, luka unutarnjih plovih putova i zračnih luka u Europskoj uniji, a njome bi se uklonila uska grla i povezale udaljenije regije u zajednički prometni sustav. Takvi integrirani i multimodalni pravci na velikim udaljenostima uklopit će se u osnovnu mrežu prometnica do 2030. godine, a do 2050. planirana je sveobuhvatna mreža.

Jedna od prepreka na putu neometanog razvoja integriranog prometa i prateće infrastrukture su zakonodavni okviri i regulative. „Svi prometni infrastrukturni sustavi su robusni. Potrebno je antici-

Foto: PIXSELL

pirati budući razvoj i komplementarne module. Također, regulatorni aspekt je kompliciran i događa nam se da kasnimo za rješenjima, pa neki natječaji budu odgođeni“, pojasnila je Nina Dusper Sušić, izvršna direktorica Urbane mobilnosti i infrastrukture u KONČARU, koja je sudjelovala na panelu *Učinkovitiji i održivi promet*. Iz perspektive industrije, Dusper Sušić naglasila je da domaća industrija ima ogroman potencijal u razvoju prometne infrastrukture, ali su potrebne čvršće međusektorske suradnje i pojednostavljenje regulatornih procedura.

Predstavila je i inovativne projekte poput mikromreža sa solar-nim punionicama u Istri te razvoj bimodalnih pretvarača koji omogućuju prelazak vlakova između različitih kolosijeka unutar EU-a. Također je istaknula važnost digitalizacije i OT-a (operativne tehnologije), koja omogućuje intermodalnu povezanost i integraciju u zajedničke platforme. *Cyber security* postaje ključno pitanje u kontekstu umreženih sustava pa KONČAR ozbiljno pristupa identifikaciji i zaštiti kritičnih točaka u prometu, kako bi se spriječile moguće sigurnosne prijetnje. **V. Kamenić Jagodić**

FERConnect

UTJECAJ GEOPOLITIČKIH PROMJENA NA TEHNOLOGIJU

Hrvatska treba postati zemlja s više tehnologije, a ova je međunarodna kriza prilika da to napravimo brže i intenzivnije nego što bismo inače - glavna je poruka FERConnecta

Koja je uloga Hrvatske u trenutačnim geopolitičkim okolnostima? Kakva nas monetarna budućnost očekuje? Neka su to od pitanja četvrtog *FERConnecta* iz rasprave istaknutih hrvatskih inženjera i ekonomista o utjecaju geopolitičkih promjena na tehnologiju *Budućnost u previranju* koju su 8. travnja organizirali Alumni odbor Fakulteta elektrotehnike i računarstva (FER) i Alumni Ekonomskog fakulteta (EFZG) Sveučilišta u Zagrebu.

FERConnect je otvorio dekan prof. dr. sc. Vedran Bilas istaknuvši da je misija FER-a tehnološki razvoj Hrvatske, a u današnjoj geopolitičkoj situaciji gdje su okolnosti dramatične, prilike i institucije su ključne.

Uvodno izlaganje održao je predstojnik Ureda predsjednika Vlade RH Zvonimir Frka-Petešić koji je naglasio napore Hrvatske u sudjelovanju i oblikovanju europskih regulativa.

Guverner HNB-a i predsjednik Alumni EFZG-a Boris Vujčić osvrnuo se na temu budućnosti novca istaknuvši inicijativu središnjih banaka za uvođenje digitalnog eura, s obzirom na pad korištenja gotovine i porast bezgotovinskih oblika plaćanja.

Predsjednik Uprave KONČAR – Mjernih transformatora i udruge Hrvatski izvoznici Davor Baković u svom je govoru naglasio: „Kad pogledate trendove, oni ukazuju na polarizaciju svjetske trgovine i na to da ži-

Davor Baković

vimo u jednom spregnutom svijetu u kojem su vrlo razvidni trgovinski blokovi. Jedan blok, u pozadini kojeg su SAD ili zapadni svijet, dok je drugi Kina. Novost za Europu je da ulazi u eru u kojoj Atlantik nije središte, što nije nužno loše. Stajanje po strani dat će joj vremena za restrukturiranje, ulaganje u energetiku i tehnologiju“, poručio je Baković.

FERConnect jedna je od aktivnosti Alumni odbora FER-a osnovanog 2023. godine na inicijativu dekana Bilasa s ciljem umrežavanja bivših i sadašnjih studenata, suradnje s Fakultetom i iskorištavanja potencijala šire zajednice. Alumni odbor čini 16 bivših studenata, danas uglednih stručnjaka iz STEM područja. **M. Mladić**

OPERATIVNA IZVRSNOST U PROIZVODNIM TVRTKAMA

Polaznici programa poboljšat će razumijevanje odnosa između kupaca i tržišta te steći ključne vještine upravljanja i strateškog odlučivanja

Član Uprave KONČARA Petar Bobek održao je 11. travnja predavanje u sklopu programa poslovnog usavršavanja *Technical Leadership Program (TLP)* koji su pokrenuli Fakultet elektrotehnike i računarstva Sveučilišta u Zagrebu i Poslovna Škola Bled – IEDC iz Slovenije.

Za dvadesetak polaznika je na primjeru KONČARA, najvećeg domaćeg neto izvoznika i regionalnog predvodnika u elektroenergetici i tračničkim vozilima te nositelja zelene energetske tranzicije, pokazao važnost sustavnog promišljanja, planiranja, unaprjeđivanja i upravljanja procesima potrebnim za postizanje operativne izvrsnosti u proizvodnim tvrtkama. Zanimljivost pre-

Petar Bobek

davanja o iskustvima iz realnog sektora potvrdila su brojna pitanja koja su uslijedila.

Nastava TLP-a održava se na engleskom jeziku, na dvije lokacije – u Zagrebu (četiri ciklusa od kojih jedan u KONČARU) i Bledu (jedan ciklus). Program je namijenjen profesionalcima iz STEM područja čiji rad zahtijeva spoj liderskih i menadžerskih vještina te stručnosti u istraživanju i razvoju novih proizvoda ili usluga.

Među polaznicima su i končarevci Miroslav Petrinić i Boris Matjačić iz KONČAR – Instituta za elektrotehniku te Tomislav Pačić iz KONČAR – Energetskih transformatora. **M. Mladić**

POSJET HRVATSKIH EUROPARLAMENTARACA

KONČAR su 17. travnja posjetili hrvatski članovi Europskog parlamenta Davor Ivo Stier, Karlo Ressler, Tomislav Sokol i Stephen Nikola Bartulica sa suradnicima. Na lokaciji KONČAR – Električnih vozila (KEV) goste su primili Gordan Kolak i Ivan Paić, predsjednik i član Uprave KONČARA te Josip Ninić i Igor Jagodić, predsjednik i član Uprave KEV-a.

U sklopu posjeta gosti su upoznati sa strateškim kapacitetima Grupe koja svojim radom i aktivnostima osigurava neprekidan doprinos tehnološkim područjima koje je Europska unija jasno identificirala kao ključne za jačanje europske konkurentnosti, sigurnosti i održivosti. Hrvatskim europarlamentarcima posebno su korisne bile informacije o postignućima i kapacitetima KONČARA u područjima mobilnosti, energetike i digitalizacije.

„KONČAR ostvaruje više od 80 posto izvoza na području EU-a, s više od 96 posto dobavljača europskog porijekla, a cjelokupni je portfelj Grupe usklađen s ključnim prioritetima Europske komisije. Pritom svojim inovacijama i rješenjima aktivno oblikujemo budućnost i konkurentnost europske industrije, izravno doprinoseći otpornosti europskog tržišta i ostvarenju ciljeva digitalne transformacije i jačanja konkurentnosti Europe“, istaknuo je Kolak u svojem izlaganju.

Europarlamentarci su, uz razgledavanje proizvodnog portfelja Grupe KONČAR i razgovora s domaćinima, razgledali i pogone KEV-a gdje su vidjeli konkretne primjere domaće proizvodnje, inovacija i stručnosti koja stoji iza razvoja tramvaja, vlakova i lokomotiva. **S. Đurić**

Gordan Kolak (treći slijeva) i Ivan Paić (desno)

PRVI KONSOLIDIRANI IZVJEŠTAJ O ODRŽIVOSTI

Izrađen prema novim europskim standardima izvještavanja (ESRS) Izvještaj o održivosti za 2024. godinu, uz financijski izvještaj, dio je Konsolidiranog godišnjeg izvještaja Grupe KONČAR

Kristina Mumić

Grupa KONČAR, kao obveznik objavljivanja godišnjeg izvještaja o održivosti sukladno Zakonu o računovodstvu (NN 85/24) i zakonskom okviru temeljenom na Direktivi Europske unije o korporativnom izvještavanju o održivosti (CSRD), objavila je svoj prvi konsolidirani Izvještaj o održivosti. Izvještaj za 2024. godinu, izrađen prema novim europskim standardima izvještavanja (ESRS), dio je Konsolidiranog godišnjeg izvještaja Grupe KONČAR, uz financijski izvještaj.

U godini izazova i prilika KONČAR je nastavio snažan uzlazni trend, potvrđujući svoju poziciju predvodnika industrijske transformacije u regiji i šire. Osim rekordnih poslovnih rezultata i povijesno visokog izvoznog udjela, 2024. godina ostat će zabilježena i kao godina u kojoj je održivost postala strateška konstanta svih segmenata poslovanja.

Cilj izvještavanja o održivosti sukladno europskim standardima izvještavanja (ESRS) utemeljen je na transparentnom, usporedivom i konkretnom izvještavanju o čimbenicima održivosti kako bi sve zainteresirane strane od dobavljača, investitora do zaposlenika mogle dobiti na uvid informacije o održivosti Grupe KONČAR, što u konačnici doprinosi dugoročnoj održivosti u širem smislu poslovanja.

U nastavku donosimo pregled najvažnijih rezultata, postignuća i strateških iskoraka Grupe u 2024. godini, s naglaskom na implementaciju ciljeva održivosti u skladu s europskim zakonodavstvom i obvezama izvještavanja.

Poslovna izvedba: Rekordni rezultati kao platforma za održivost

KONČAR je u 2024. ostvario konsolidirane

prihode od prodaje proizvoda i usluga u iznosu od 1,054 milijarde eura, što predstavlja rast od gotovo 18 posto u odnosu na prethodnu godinu. Izvoz je pritom dosegnuo čak 742 milijuna eura, čineći više od 70 posto ukupnih prihoda.

Cilj izvještavanja o održivosti sukladno europskim standardima izvještavanja (ESRS) utemeljen je na transparentnom, usporedivom i konkretnom izvještavanju o čimbenicima održivosti kako bi sve zainteresirane strane od dobavljača, investitora do zaposlenika mogle dobiti na uvid informacije o održivosti Grupe KONČAR

Neto dobit porasla je na 164,4 milijuna eura, što je povećanje od 131,8 posto u odnosu na 2023. godinu. EBITDA je udvostručena i iznosi 184,7 milijuna eura uz maržu od 17,5 posto (10,2 posto prethodne godine). Rast su zabilježile sve strateške poslovne grane, posebice segment prijenosa i distribucije električne energije koji je generirao 76 posto ukupnog prihoda Grupe.

Investicije za sutra: Održivi rast temeljen na modernizaciji

Kapitalna ulaganja u 2024. iznosila su gotovo 44 milijuna eura, a težište je bilo na digitalizaciji, modernizaciji proizvodnih procesa i energetske učinkovitosti. Postavljene su nove fotonaponske elektrane, obnovljena je proizvodna oprema te je nastavljen razvoj

visokonaponskih rješenja i električnih vozila nove generacije.

Za 2025. godinu najavljena su ulaganja u iznosu većem od 80 milijuna eura, što svjedoči o ambiciji Grupe da zadrži tehnološku i tržišnu prednost.

Prvi korak u izradi konsolidiranog Izvještaja o održivosti Grupe KONČAR za 2024. bilo je definiranje temeljnih prioriteta putem procjene **dvostruke značajnosti**, u skladu sa zahtjevima Direktive o korporativnom izvještavanju o održivosti (CSRD) i Europskih standarda za izvještavanje o održivosti (ESRS). Ova metoda, provedena prema smjernicama EFRAG-a, omogućila je dubinsko razumijevanje kako poslovne aktivnosti KONČARA utječu na okoliš i društvo (iznutra prema van), ali i kako promjene u vanjskom okruženju utječu na financijsku održivost Grupe (izvana prema unutra).

U procesu dvostruke značajnosti sudjelovali su ključni interni i eksterni dionici – njih ukupno 262 – kroz strukturirane radionice i upitnike. Analizirano je 37 tema održivosti, pri čemu je 17 njih identificirano prioritarnima na razini Grupe KONČAR. Identificirane teme povezane su s devet strateških ciljeva postavljenih u Strategiji održivosti 2024. – 2026., uključujući dekarbonizaciju proizvodnje, kružno gospodarstvo, zdravlje i sigurnost zaposlenika, raznolikost, ulaganja u zajednicu i etično upravljanje dobavljačkim lancem.

Proces dvostruke značajnosti odražava ne samo regulatornu usklađenost, već i stratešku orijentaciju Grupe prema dugoročno održivom poslovanju temeljenom na transparentnosti, sudjelovanju i objektivnim pokazateljima utjecaja, rizika i prilika, a također je dao smjer za postavljanje okvira Izvještaja o održivosti.

Okoliš: Dekarbonizacija kao temelj nove industrije

U području klimatskih promjena osnovni cilj je smanjenje emisija stakleničkih plinova (Opseg 1 i 2), uvođenje obnovljivih izvora energije te proizvodnja i korištenje električne energije iz obnovljivih izvora energije. Strategijom održivosti Grupe KONČAR 2024. – 2026. postavljeni su dugoročni ciljevi dekarbonizacije, energetske učinkovitosti i kružne ekonomije, a u nastavku je navedeno ispunjenje ciljeva u 2024. godini:

- **smanjenje emisija stakleničkih plinova opsega 1 i 2 za 45 posto do 2030.** u odnosu na 2019. godinu. U 2024. godini emisije stakleničkih plinova su porasle za ~3 posto zbog povećanja opsega poslovanja i poboljšanih metoda prikupljanja podataka. Ovaj pokazatelj će biti ključna točka tranzicijskog plana za ublažavanje klimatskih promjena čija izrada je u planu tijekom 2025. godine
- **energetska učinkovitost** povećana je za 24 posto u odnosu na 2019., s ciljem povećanja od 35 posto do 2026. godine, uz stalnu provedbu mjera energetske učinkovitosti i širenje obuhvata tvrtki u konsolidaciji
- **27 posto ukupne potrošnje energije** dolazi iz obnovljivih izvora, uključujući zelenu električnu energiju i vlastitu proizvodnju
- **vlastita proizvodnja električne energije** pokrila je 7 posto potreba Grupe, s ciljem od 15 posto do 2026. i fokusom na nove fotonaponske sustave
- **89 posto električne energije** korištene u 2024. dolazi iz obnovljivih izvora s planom da do 2026. godine 100 posto korištene električne energije dolazi iz obnovljivih izvora energije
- **preusmjereno je 86 posto otpada** izvan odlagališta, nadmašujući cilj od 80 posto do 2026., ali uz nastavak usmjerenosti na kružno gospodarstvo i odgovorno upravljanje resursima
- **eliminacija SF₆ plina** – u skladu sa zakonskim zahtjevima razvija se rješenje koje bi zamijenilo SF₆ plin s visokim stakleničkim potencijalom, ekološki prihvatljivim rješenjem u svim novim uređajima od 2027. godine.

Bruto emisije stakleničkih plinova opsega 1 Grupe KONČAR za 2024. godinu iznose 29.497,30 tCO₂ekv. U 2024. godini bruto emisije stakleničkih plinova opsega 2 za lokacijski pristup Grupe KONČAR iznose 7.058,97 tCO₂ekv, a bruto emisije stakleničkih plinova opsega 2 za tržišni pristup Grupe KONČAR

iznose 4.608,77 tCO₂ekv (uz nesigurnost izračuna za opseg 1 i 2 od ± 6,8 posto). Ukupne emisije stakleničkih plinova u 2024. za lokacijski pristup Grupe KONČAR iznose 6.297.847,21 tCO₂ekv (6.297,9 MtCO₂ekv), dok za tržišni pristup iznose 6.295.397,01 tCO₂ekv (6.295,4 MtCO₂ekv).

Društvo: Ljudi u središtu poslovanja

KONČAR sustavno ulaže u svoje zaposlenike, a 2024. donijela je važne pomake u području sigurnosti, zdravlja, jednakosti i razvoja:

- stopa izgubljenih radnih sati zbog ozljeda ostala je ispod 1 posto, uz stalna unaprjeđenja u zaštiti zdravlja i sigurnosti na radu
- dodatno zdravstveno osiguranje omogućeno je svim zaposlenicima, uz redovite radionice za upravljanje stresom i edukacije o mentalnom zdravlju
- više od 20 posto edukacija usmjereno je na razvoj digitalnih vještina zaposlenika, uz evaluaciju putem anketa zadovoljstva
- kroz program *InspireHERLeadership* aktivno se povećava udio žena na rukovodećim pozicijama, uz interne kampanje
- aktivno uključivanje osoba s invaliditetom ostvareno je kroz suradnju na projektu *Iskustvo zlata vrijedi*
- nastavljen je neprekidan razvoj imidža KONČARA kao poželjnog poslodavca kroz studentske prakse, stipendiranje i suradnju sa školama i fakultetima
- naglasak na osnažene zajednice – pojačana su ulaganja u obrazovne, kulturne i sportske inicijative diljem Hrvatske.

U društvenom dijelu, snažan fokus stavljen je na vlastitu radnu snagu i unaprjeđenje praksi kako bi se osigurali još bolji i povoljniji uvjeti, posebice za ranjivije skupine zaposlenika. Uvodi se novi sustav preporuka za mlade zaposlenike, kao i poboljšanje praksi radnika roditelja. KONČAR je sudjelovao u inicijativi *Iskustvo zlata vrijedi* s ciljem spajanja partnera poslodavaca i studenata s invaliditetom kako bi im se omogućila praksa i lakše zapošljavanje u budućnosti. Grupa KONČAR također se u 2024. prijavila i za certifikat *Equal Pay Champion* koji dodjeljuje SELECTIO Solutions d.o.o. Dodjela *Equal Pay Champion* certifikata potvrđuje predanost u izgradnji pravednog sustava plaća, odnosno konkretnih aktivnosti za usklađivanje s novim smjernicama i načelima pravednosti plaća prema metodologiji koja obuhvaća podatke o plaćama prema spolu, dužini staža i stručnoj spremi.

Upravljanje: Etičnost, nadzor i otpornost

Strateški okvir Grupe KONČAR temelji se na transparentnom upravljanju, odgovornosti i dugoročnoj otpornosti:

- uveden je ERM sustav upravljanja rizicima u skladu s normom ISO 31000
- redovito se provodi interna revizija, a katalog rizika obuhvaća i ESG rizike
- svi ključni zaposlenici uključeni u pripremu izvještaja prošli su edukacije odrađene u tri radionice u trajanju do šest sati u području okoliša, društvene odgovornosti i odgovornog upravljanja
- usvojene su *Politika održivog razvoja Grupe KONČAR* koja izričito propisuje zabranu dječjeg i prisilnog rada te trgovinu ljudima u lancu vrijednosti, *Antikorupcijska politika* koja jasno propisuje mjere suzbijanja korupcije u poslovanju i *Politika raznolikosti* koja prepoznaje potrebu za izjednačavanjem razlika po pitanju spola, dobi i nacionalnosti.

Zaključak: Održivost kao konkurentska prednost

Uz mnoge financijske pogodnosti i poslovne mogućnosti koje ESG nosi, kontinuiranom brigom o održivosti smanjuju se financijski, pravni i reputacijski rizici te izbjegava trošenje vremena i resursa na otklanjanje nepravilnosti i sankcija. Dodatnu vrijednost čini to što je svijest o održivom poslovanju postala nova ekonomska vrijednost. U skladu s navedenim od esencijalne važnosti je uvrstiti održivost u ekonomski isplative projekte. Drugim riječima, potrebno je dati prednost onim zelenim projektima koji imaju najveći izgled uspješnosti, čime se jača relevantnost i pedigree održivih projekata na lokalnoj, nacionalnoj i međunarodnoj razini.

KONČAR je u 2024. godini postigao izvanredne rezultate, ne samo u financijskom smislu, nego i u implementaciji održivosti u sve aspekte poslovanja. Postavljeni ciljevi, mjerljivi pokazatelji i postignuti rezultati jasno pokazuju kako Grupa KONČAR ne promatra održivost kao obvezu, već kao stratešku prednost koja će dugoročno oblikovati industrijsku budućnost Hrvatske i šire regije.

U 2025. godini KONČAR nastavlja s ambicioznim planovima s ciljem daljnje internacionalizacije, digitalne i zelene transformacije, stvaranja vrijednosti za sve dionike u lancu zelene tranzicije, čime ostaje primjer kako suvremena industrija može biti istovremeno uspješna, inovativna i odgovorna.

SAP ERP PROJEKT

U SREDIŠTU END-TO-END (POSLOVNI) PROCESI

U ožujku i travnju je SAP ERP *core team* razrađivao *end-to-end* procese, odnosno poslovne procese Grupe KONČAR s ciljem definiranja načina na koji će se provoditi kroz SAP. Ovi procesi obuhvaćaju čitav spektar poslovnih aktivnosti, od inicijacije do završetka, osiguravajući nesmetan protok i transparentnost podataka. *End-to-end* procesi uključuju cjelokupni tijek poslovne operacije, povezujući različite odjele i sustave poput financija, nabave, prodaje, proizvodnje i upravljanja ljudskim resursima kroz jedinstvenu, povezanu platformu – SAP.

U sklopu radionica prošli smo i različite proizvodne strategije u SAP-u koje određuju kako i kad se proizvodi oprema prema zahtjevima kupaca. Najčešće se koriste **Make-to-Stock (MTS)**, **Make-to-Order (MTO)** i **Engineer-to-Order (ETO)** strategije.

MTS se odnosi na proizvodnju unaprijed, na temelju procijenjene potražnje, kako bi bila dostupna odmah po narudžbi. Iako omogućava brze isporuke, nosi rizik viška zaliha gotove robe koje se rade prema procjeni prodaje, umjesto narudžbi kupaca. Najčešće se koristi u proizvodnji prehrambenih proizvoda, elektronike i potrošačkih dobara.

MTO znači da proizvodnja započinje tek nakon što se zaprimi narudžba kupca, čime se smanjuju troškovi skladištenja gotove robe. Ova strategija se koristi za proizvode koji zahtijevaju prilagodbu, poput industrijskih strojeva ili luksuzne opreme koja varira ovisno o zahtjevima kupaca.

ETO uključuje projektiranje i razvoj proizvoda nakon narudžbe kupca. Svaka narudžba je jedinstven projekt i često uključuje etape konstruiranja i testiranja. Ova se strategija koristi u industrijama poput građevinarstva i zrakoplovstva u kojima se upravlja velikim projektima.

U sljedećim tjednima nastavljamo raditi na detaljiranju procesa te određivanju kriterija za definiranje proizvodnih strategija koje će se primjenjivati u KONČAREVIM društvima. **T. Čorić**

KONČAR d.d.

UGOVORENA OBNOVA PS STARO PETROVO SELO

KONČAR d.d. i HŽ Infrastruktura su u travnju 2025. potpisali ugovor u vrijednosti većoj od 900 tisuća eura za radove na obnovi postrojenja za sekcioniranje 25 kV Staro Petrovo Selo. Nastavak je to uspješne suradnje na obnovi i izgradnji elektrovnih postrojenja u Hrvatskoj, a rok za završetak ugovornih obveza je 16 mjeseci.

Postrojenje za sekcioniranje na dvokolosičnoj pruzi (PS2) Staro Petrovo Selo, smješteno je neposredno uz magistralnu prugu M104 Novska – Tovarnik – DG, s južne strane, u kilometru 261+553, u neposrednoj blizini istoimenog kolodvora. U pogonu je od prosinca 1969. godine.

PS2 Staro Petrovo Selo sastoji se od 25 kV postrojenja smještenog u dvoetažnu zgradu priključenog na kontaktnu mrežu

preko 4 priključna voda. Na katu se nalaze srednjonaponske ćelije u kojima je smještena primarna oprema, a u prizemlju jedna srednjonaponska ćelija u koju su smješteni energetski transformator za kućnu potrošnju i komandna prostorija za smještaj sekundarne opreme za zaštitu, nadzor i upravljanje te DC i AC razvod. Postrojenje je daljinski upravljano i nadzirano iz CDU-a Vinkovci.

Nakon obnove, postrojenje će imati istu funkciju, ali s tehnički suvremenijom opremom i novim konceptom relejne zaštite.

U realizaciji ugovora kao dobavljači opreme i pružatelji usluga sudjeluju KONČAREVA društva Aparati i postrojenja, Mjerni transformatori, Digital, Distributivni i specijalni transformatori, Elektronika i informatika te Institut za elektrotehniku. **J. Ungarov**

DISTRIBUTIVNI I SPECIJALNI TRANSFORMATORI

JOŠ JEDAN PROJEKT OIE-a U IRSKOJ

U sklopu projekta Clonin North u Irskoj KONČAR – Distributivni i specijalni transformatori (D&ST) isporučili su srednje energetske transformator nazivne snage 75 MVA za još jedan obnovljivi izvor na putu energetske tranzicije te zemlje.

Riječ je o novoj sunčanoj elektrani planiranog kapaciteta od 70 MWp koja se gradi u blizini sela Rhode u okrugu Offaly na oko 70 hektara poljoprivrednog zemljišta te koristi dvostrane solarne module postavljene na fiksne nosače.

Puštanjem u komercijalni rad elektrana će godišnje proizvoditi oko 33.730 MWh električne energije, što će biti dostatno za opskrbu više od 8000 kućanstava, uz smanjenje emisija CO₂ za više od 16.000 tona na godinu te će Irsku približiti cilju ostvarenja udjela od 80 posto obnovljive energije do 2030., kako je predviđeno Planom djelovanja za klimu iz 2021. godine.

Prema planu D&ST-ov transformator stići će na konačnu destinaciju sredinom svibnja gdje će odmah početi njegova

ugradnja, ispitivanje i puštanje u pogon. Pritom treba istaknuti njegovu ključnu ulogu u osiguravanju učinkovite i pouzdane isporuke zelene energije u visokonaponsku

mrežu jer će omogućiti povezivanje elektrane na 110 kV transformatorsku stanicu Derryiron, odnosno distribucijsku mrežu irske tvrtke ESB Networks. **M. Mladić**

GENERATORI I MOTORI

ZAVRŠENE MONTAŽA, ISPITIVANJE I PROBNI RAD GENERATORA HE BÅLFORSEN

Nakon montaže te suhih i mokrih proba druge generatorske jedinice (59,5 MVA, 9,2 kV i 150 o/min) u Hidroelektrani (HE) Bålforsen u Švedskoj za kupca Sydkraft Hydropower, KONČAR – Generatori i motori (GIM) početkom svibnja uspješno su završili i probni rad generatora u trajanju od 28 dana.

Elektrana je izgrađena 1958. godine, a sastoji se od dvije vertikalne jedinice i leži na rijeci Ume u blizina grada Lycksele. U sklopu trenutnog projekta povećana je maksimalna snaga s 44 na 55 MW za što su zaslužni novi sustav hlađenja, prelijevanje ležajnih segmenata, novi sustav kočenja i visokotlačnog podmazivanja te obrada vratila i ležajnog zvona. Generator se vrti na 150 o/min uz mogućnost pobjega brzine do 350 o/min, a očekivani radni vijek je 20 godina do iduće reparacije.

Trenutačno su u tijeku građevinski radovi na proširenju kapaciteta hidroelektrane kako bi se ugradila dodatna jedinica, a KONČAR je osigurao kompletnu izradu novog trećeg generatora G3, čiji se početak montažnih radova očekuje početkom 2027. godine. **N. Grinišin**

DALEKOVOD

SUDIONIK ENERGETSKOG POVEZIVANJA ŠVEDSKE

U jednom od najvažnijih infrastrukturnih projekata energetske tranzicije u Švedskoj sudjeluje i Dalekovod-Projekt, tvrtka u sastavu Dalekovod Grupe, članice Grupe KONČAR. Riječ je o projektiranju i izgradnji dvaju novih 400 kV dalekovoda i rekonstrukciji jednog postojećeg 400 kV dalekovoda u koridoru duljine 460 kilometara između Karlstada i Östersunda.

Ovaj megaprojekt, poznat kao Karlstadbenet, povećat će kapacitet prijenosa električne energije između sjevera i juga zemlje te ublažiti uska grla između elektroenergetskih područja. Kao dio tima koji vodi švedska tvrtka Tyréns u ulogu glavnog konzultanta, Dalekovod-Projekt i tvrtka Cowi pružaju stručnu podršku u svojim područjima ekspertize. Investitor projekta, vrijednog više od 62 milijuna eura, jest Svenska kraftnät, švedski nacionalni operator prijenosnog sustava.

Uloga Dalekovod-Projekta

Kao ključni podizvoditelj u ovom projektu, Dalekovod-Projekt je zadužen za pružanje usluga projektiranja i stručne podrške u području elektroenergetike. Njegova uloga, u suradnji tvrtkama Tyréns i Cowi obuhvaća cjelokupni proces projektiranja novih i rekonstrukcije po-

stojećih nadzemnih vodova, od početnih istraživanja do detaljnog inženjerskog dizajna i podrške tijekom izgradnje. Podrobnije, to uključuje terenska istraživanja i preliminarno trasiranje, analize izvedivosti i optimizaciju konstrukcijskih rješenja, pripremu podloga za javnu raspravu, podnošenje koncesijskih zahtjeva i procjene utjecaja na okoliš te izradu detaljnog tehničkog rješenja za izgradnju.

Rokovi i tijek projekta

Projekt će trajati više od deset godina. Prva etapa uključuje definiranje mogućih trasa dalekovoda i odabir optimalne rute unutar definiranog koridora. Nakon toga slijedi razrada tehničkih rješenja i ishođenje potrebnih dozvola, a izgradnja dalekovoda planirana je nakon 2030. godine. Dalekovod-Projekt će tijekom cijelog procesa aktivno surađivati s Tyrénсом i drugim partnerima kako bi osigurao pravovremenu i kvalitetnu realizaciju projekta.

Suradnja s međunarodnim partnerima u izgradnji pouzdanog i učinkovitog elektroenergetskog sustava Švedske, uz sudjelovanje u energetske tranziciji i održivom razvoju, doprinosi daljnjem jačanju stručnosti i referenci Grupe KONČAR na europskom tržištu. **D. Žužak**

APARATI I POSTROJENJA

OBNOVA 6 kV POSTROJENJA OPĆE I VLASTITE POTROŠNJE TE PLOMIN

KONČAR – Aparati i postrojenja (KAP) u svojim je pogonima u Dicmu dovršio izradu druge od tri sekcije srednjenaponskih postrojenja koje će se ugraditi u Termoelektiranu (TE) Plomin.

Cjelovita obnova postrojenja opće i vlastite potrošnje, koje se sastoji od ukupno 44 sklopna bloka, iznimno je složen projekt. Početku proizvodnje prethodili su projektiranje i detaljne izmjere na terenu kako bi se novi dijelovi sklopnih blokova uklopili u dijelove postrojenja koji se ne mijenjaju te detaljna razrada konstruktivnih dijelova postrojenja.

Proizvodnja kasete, niskonaponskih ormarića te ožičavanje i tvorničko ispitivanje ključnih dijelova sklopnih blokova provodi se u tvornici KAP-a u Dicmu. Proizvede-

ni glavni dijelovi postrojenja za zamjenu su kasete s vakuumskim prekidačima, zemljospojnicima, indikacijom napona i ostalom primarnom opremom te potpuno opremljeni i ožičeni niskonaponski ormarići sa zaštitnim relejima, tvornički dogotovljeni i ispitani. Osim kasete i niskonaponskih

ormarića izrađena je oprema i dobavljeni su te već isporučeni dijelovi nužni za rekonstrukciju, a koji će biti ugrađeni na terenu.

Proizvodnja opreme u tvornici KAP-a u Dicmu i montažni radovi na TE Plomin odvijaju se u tri etape: zamjena opće potrošnje, vlastite potrošnje 1 i naposljetku vlastite potrošnje 2.

Nakon uspješno preuzete opreme (FAT) za postrojenje opće potrošnje, na terenu se izvode radovi demontaže starih dijelova postrojenja i montaža novih dijelova te ispitivanja i puštanja u rad na lokaciji TE Plomin.

Po dovršetku obnove kupac će imati suvremeno i pouzdano 6 kV postrojenje koje će omogućiti siguran rad termoelektre u budućnosti. **D. Sukalić**

ENERGETSKI TRANSFORMATORI

NASTAVAK ISPORUKA ZA TENASKU U SAD-u

KONČAR – Energetski transformatori (KPT), zajedničko društvo Siemens Energyja i KONČARA uspješno je tijekom travnja 2025. završilo ispitivanje transformatora nazivne snage 213 MVA i napona 525/18 kV za naručitelja Siemens Energy Inc. u sklopu nastavka suradnje s poznatim kupcem te uz provjereni i ponovljeni dizajn. Transformator se isporučuje krajnjem korisniku Tenaska Alabama Partners L.P., uz opseg KPT-ove isporuke koji je CIF Brunswick.

Unatoč tome što Siemens Energy ima mogućnost isporuke navedenih proizvoda iz tri tvornice (Nürnberg, Weiz i Zagreb), narudžba je stigla upravo na adresu zagrebačkog KPT-a zbog mogućnosti ispunjenja kratkih projektnih rokova, dobro poznate visoke kvalitete te velike kooperativnosti u aktualnoj standardizaciji i harmonizaciji proizvoda. Osim toga, KPT će osigurati nadzor montaže i ispitivanja na terenu, čime se dodatno jamči kvaliteta i pouzdanost proizvoda.

Uspješno ispitivanje transformatora predstavlja bitnu stavku u realizaciji projekta i potvrdu da KPT-ovi proizvodi donose dugoročnu dodanu vrijednost. Kupac je ponovno izrazio zadovoljstvo rješenjima, počevši od toga da su izmjerene tehničke značajke, ukupni gubici i buka ispod zajamčenih vrijednosti. Posebna zanimljivost ovog dizajna je ispitni udarni napon (BIL) od 1675 kV, što predstavlja najviši ispitni napon primijenjen na nekoj jedinici proizvedenoj u KPT-u.

Ovaj projekt dolazi u trenutku kad se energetski sektor suočava s izazovima modernizacije i integracije obnovljivih izvora energije. KPT prepoznaje važnost navedenih promjena i aktivno radi na rješenjima koja će omogućiti optimalnu integraciju i pouzdanost elektroenerget-

ske mreže. Suradnja s kupcem Tenaska nastavlja se uskoro isporukom još jedne jedinice istog dizajna.

Očekuje se da će transformator, koji će biti instaliran na lokaciji Billingsley u Alabami, u SAD-u, donijeti znatne prednosti u smislu smanjenja gubitaka i povećanja energetske učinkovitosti, čime će se dodatno osnažiti pozicija KPT-a kao pouzdanog partnera u energetskoj tranziciji.

Ova isporuka predstavlja još jedan korak prema održivoj i učinkovitoj energetskoj budućnosti, a KPT se raduje nastavku suradnje i ostvarivanju zajedničkih ciljeva. **R. Bračun**

MJERNI TRANSFORMATORI

PRVI GREEN LINE TRANSFORMATORI ZA NJEMAČKU

Početkom godine, nakon uspješne kvalifikacije, KONČAR – Mjerni transformatori (KMT) postali su odobreni dobavljač E.ON-a, najvećeg njemačkog operatora distribucijske mreže, koji trenutačno upravlja elektroenergetskim sustavom duljine 1.600.000 km i s više od 24 milijuna kupaca u Njemačkoj, Švedskoj, Češkoj, Mađarskoj, Rumunjskoj, Poljskoj, Slovačkoj i Turskoj.

Usljedio je niz prezentacija predstavnika KMT-a kod potencijalnih kupaca na njemačkom tržištu. Među njima i kod inženjering tvrtke Wibres iz Berlina koja sudjeluje u izgradnji četrdesetak transformatorskih stanica na godinu. S obzirom na to da je uglavnom riječ o transformatorskim stanicama u sklopu projekata

obnovljivih izvora, posebno ih je zanimao program GREEN LINE mjernih transformatora KMT-a.

Rezultat je polučen već u travnju prvom narudžbom Wibresa i to upravo za transformatore izolirane biorazgradivim tekućinama. Uspjeh je tim važniji jer predstavlja prvu narudžbu transformatora sa smanjenim utjecajem na okoliš iz serije GREEN LINE za tržište Njemačke.

Riječ je o naponskim i strujnim transformatorima naponskog nivoa 123 kV koji će se ugraditi u distribucijsku mrežu E.ON-a. Njihova isporuka planirana je u prvom kvartalu 2026. godine.

Spomenimo da KMT ima i višegodišnju suradnju s njemačkim i nizozemskim operatorom prijenosnog sustava – TenneT. **M. Mladić**

INSTITUT ZA ELEKTROTEHNIKU

NOVA INVESTICIJA – LABORATORIJ ZA ISPITIVANJE VISOKONAPONSKE OPREME

Nakon zagrebačkog laboratorija KONČAR – Institut za elektrotehniku započeo je izgradnju još jednog novog Laboratorija za velike električne pogone i strojeve na području Općine Bedekovčina. Investicija, vrijedna više od 20 milijuna eura, predstavlja važan strateški iskorak za KONČAR, ali i za razvoj Općine Bedekovčina.

Novi laboratorij će svojom ispitnom površinom od 2700 četvornih metara i visinom od 28 metara postati jedan od rijetkih objekata takve veličine, ali i ispitnih mogućnosti u Europi.

Laboratorij će biti specijaliziran za provedbu tipskih, posebnih, istraživačkih i razvojnih ispitivanja visokonaponske opreme. Po tehničkim značajkama bit će ravnopravan vodećim svjetskim laboratorijima. Omogućit će ispitivanja najsuvremenijih tehnologija u elektroenergetskom sektoru s posebnim naglaskom na zelenu tranziciju. Ispitne aktivnosti laboratorija usmjerit će se na ispitivanja elektroenergetske opreme za istosmjerni prijenos električne energije, odnosno HVDC (*High-Voltage Direct Current*) kablova i pretvarača renomiranih svjetskih proizvođača.

Investicija donosi višestruke koristi i lokalnoj zajednici. Općina Bedekovčina time dobiva dodatni poticaj tehnološkom razvoju i rastu te unaprjeđenju konkurentnosti gos-

Budućí izgled Laboratorija

podarstva. Projekt će dodatno osnažiti tu regiju kao važno mjesto za razvoj inovacija i visokih tehnologija u energetici. Osim toga, otvorit će mogućnost zapošljavanja visokoobrazovanih stručnjaka.

Izgradnjom laboratorija ulaže se u budućnost i jačanje konkurentnosti hrvatskog energetskog sektora. Također, ovaj će iskorak omogućiti širenje usluga na

međunarodna tržišta i doprinijeti globalnoj tranziciji prema učinkovitijim, pouzdanijim i održivijim energetskim sustavima. Tim laboratorijskim kompleksom potvrđuje se predanost KONČARA razvoju vrhunskih rješenja, jačanju industrijske izvrsnosti i osiguravanju istaknutog mjesta među vodećim globalnim igračima u području visokonaponskih ispitivanja. **S. Novak**

DIGITAL

USLUGE SIGURNOSNO OPERATIVNOG CENTRA

Nastavljajući uspješnu suradnju s Hrvatskim vodama, u travnju ove godine KONČAR – Digital je s konzorcijskim partnerom, tvrtkom KING ICT, potpisao novi ugovor za pružanje usluga sigurnosno-operativnog centra (SOC) ukupne vrijednosti 487.440 eura.

Projekt uključuje izgradnju cjelovitog SOC-a za poslovne (IT) i procesne (OT) sustave s ciljem pravovremenog otkrivanja i odgovora na sigurnosne prijetnje te

jačanja kontinuiteta poslovanja, usklađenosti s propisima i zaštite ugleda organizacije. Ovim projektom KONČAR razvija i vlastiti odjel specijaliziran za OT SOC, čime dodatno jača vlastitu sigurnosnu infrastrukturu i stručnost u ovom ključnom području.

SOC će biti središnje mjesto sigurnosne obrane, temeljeno na integriranoj platformi koja obuhvaća upravljanje sigurnosnim zapisima, detekciju i odgovor

na krajnjim točkama, nadzor mrežnih prijetnji, prikupljanje događaja iz operativnih sustava i simulaciju rada OT uređaja.

Ovaj spoj tehnologija omogućit će sveobuhvatnu zaštitu IT i OT sustava od kibernetičkih prijetnji. **K. Spiegl**

ELEKTRONIKA I INFORMATIKA

REVITALIZIRANI MTU SUSTAVI ELEKTROPRIMORJE RIJEKA I ELEKTRODALMACIJA SPLIT

Početkom travnja 2025. društvo KONČAR – Elektronika i informatika (INEM) uspješno je realiziralo projekt revitalizacije MTU sustava na visokom naponu područja Elektroprimorje Rijeka i Elektrodalmacija Split za HEP – Operatora distribucijskog sustava (ODS), čime je znatno modernizirana i povećana pouzdanost rada distribucijske mreže.

Projekt je obuhvatio sinkroniziranu nadogradnju postojećih KONČAREVIH MTU sustava, zamjenu i proširenje sklopovske opreme, migraciju postojećih konfiguracija te sveobuhvatna funkcionalna ispitivanja prije i nakon implementacije, uz strogo pridržavanje zahtjeva norme DIN 43861-301.

U DDC Zapad (Elektroprimorje Rijeka) nadograđen je MTU sustav instalacijom nove verzije programskog sustava LMM700 na *master* i *cold-standby* serverima, uz ugradnju pet licenci za istovremeni pristup mrežnoj aplikaciji. Postojeće RTU jedinice (LMC610) dobile su nove procesorske i ko-

munikacijske module, a sve postavke i baze podataka migrirane su u novu centralu. Nakon zamjene sklopovske opreme - uključujući servere, radne stanice i komunikacijske kartice – provedena su FAT i SAT ispitivanja funkcionalnosti, čime je potvrđena potpuna interoperabilnost i pouzdanost sustava.

U DDC Jug i TS 110/35 kV Vrboran (Elektrodalmacija Split) projekt je uključivao nadogradnju centrale s deset licenci za LMM700, migraciju svih konfiguracija te revitalizaciju postojeće lokalne elektronike. Posebno je instalirano novo GUF postrojenje RTS-640 snage 4 x 400 kVA, sastavljeno od ormara za napajanje i upravljanje, četiri invertera, sabirničkog ormara i ormara izbora pretvarača, uz odgovarajući set rezervnih dijelova. Zamijenjeni su i svi procesorski i komunikacijski moduli u RTU-ovima, a cjelokupni sustav podvrgnut je detaljnim ispitivanjima funkcionalnosti te su izrađeni precizni FAT i SAT protokoli. Time je osigurana dugoročna stabilnost i prilagodljivost u

upravljanju potrošnjom električne energije.

Cjelokupan projekt realiziran je uz primjenu rigoroznog plana kontrole kvalitete, bez prekida rada MTU sustava, i uz potpunu usklađenost sa zahtjevima HEP – ODS-a, čime je potvrđena stručnost INEM-a u isporuci složenih elektroenergetskih rješenja te su osigurani preduvjeti za daljnji razvoj naprednih mreža u Hrvatskoj. **I. Bartulović**

MOTORI I ELEKTRIČNI SUSTAVI

INOVACIJA U OPTIMIZACIJI ENERGETSKE UČINKOVITOSTI

Kalkulator učinkovitosti novi je napredni alat KONČAR – Motori i električnih sustava (MES) koji omogućuje precizno praćenje i optimizaciju energetske efikasnosti električnih motora. Ovim inovativnim proizvodom korisnici jednostavno i brzo mogu analizirati učinkovitost svojih motora, što im pomaže u identifikaciji područja za poboljšanje i smanjenje potrošnje energije.

Optimizacija energetskih resursa pravilnim praćenjem djelatnosti motora može znatno smanjiti operativne troškove. Kalkulator omogućava redovito praćenje rada motora, što doprinosi ranom otkrivanju potencijalnih poteškoća, prevenciji kvarova i održavanju visoke pouzdanosti sustava te posljedično dugoročne uštede i veću stabilnost u poslovanju.

Poboljšanje energetske učinkovitosti nije samo ekonomski korisno, već i ekološki odgovorno jer doprinosi smanjenju emisije

stakleničkih plinova i drugih štetnih tvari, čime se podržavaju ciljevi održivog razvoja i smanjenja negativnog utjecaja na okoliš.

MES-ov kalkulator korisnicima omogućava brz i jednostavan unos osnovnih podataka, kao što su ulazna i izlazna snaga motora. Rezultati su odmah vidljivi, što omogućava trenutnu analizu učinkovitosti i donosi konkretne smjernice za poboljšanje. Ovaj alat je koristan za širok spektar korisnika, uključujući proizvođače motora, industrijske pogone, energetske i inženjerske tvrtke i servise, kao i tvrtke specijalizirane za energetske audite. Također, može biti od velike pomoći proizvođačima opreme i tvrtkama koje se bave obnovljivim izvorima energije.

Kalkulator učinkovitosti motora pruža korisnicima vrijedne podatke koji omogućavaju donošenje odluka o održavanju, zamjeni ili nadogradnji opreme. **L. Belanić Kušić**

LEAN AKADEMIJA

28 CERTIFICIRANIH LEAN MENADŽERA

Primjenom Lean metodologije unaprjeđuju se procesi povećanjem produktivnosti, smanjenjem vremena za njihovo provođenje, smanjenjem troškova, povećanjem kvalitete i većom učinkovitosti

Marina Mladić

U sklopu inicijative Odjela za operativnu izvršnost KONČARA d.d. uspješno je 6. svibnja završila *in-house* Lean Akademija dodjelom certifikata *Lean Manager* za dvadeset i osam polaznika iz osam KONČAREVIH društava. Uručivanje certifikata prigodnim su riječima i čestitkama podržali član Uprave KONČARA Petar Bobek te Mirko Piličić i Sanela Antunović iz Odjela Operativne izvršnosti.

Edukacija koju je vodila tvrtka Culmena započela je u listopadu prošle godine, a obuhvatila je Osnove Lean menadžmenta, Lean Leadershipa i primjenu Lean alata (5S, VSM, SMED, Kaizen, Poka Yoka i Standardizaciju).

Na temelju projektnih zadataka polaznici su analizirali postojeće stanje svojih Društava i odradili mapu toka vrijednosti materijala (VSM „As-is“), a na primjeru najčešćeg proizvoda odredili trenutačna i buduća poboljšanja toka vrijednosti materijala (VSM „To-be“), uključujući metriku praćenja akcijskog plana uspješnosti.

Zaključno je jedanaest projektnih zadataka osam proizvodnih Društava rezultiralo planom poboljšanja proizvodnje u iznosu od 4,57 milijuna eura.

„Veselimo se daljnjem napretku podizanja operativne izvršnosti KONČAREVIH društava s našim Lean menadžerima uz uspostavljanje kontinuiranog sustava poboljšavanja primjenom Lean metodologije“, poručio je na kraju događaja Bobek.

KONČAREVI certificirani Lean menadžeri:

Ivan Kolić, Vlatko Medić i Luka Galeković iz KONČAR – Aparata i postrojenja, Sanja Damjanović i Mladen Puškarić iz KONČAR – Elektronike i informatike, Danijel Kovačević i Davor Levstek iz KONČAR – Električnih vozila, Mario Jurinić Matoš, Dario Žitković, Ivan Miletić, Marijo Marković, Renata Štimac i Dominik Gregurek iz KONČAR – Generatora i motora, Dragan Dukić i Darijan Bolarić iz KONČAR – Metalnih konstrukcija, Mario Vidaković, Ivan Janjiš, Miro Štrus, Igor Košutić, Martina Prošinečki, Marko Plavotić, Bruno Nemčić, Marko Čukman i Darko Ivanović iz KONČAR – Mjernih transformatora, Mario Čović, Adriana Grdić i Matej Grgurev Rumbak iz KONČAR – Distributivnih i specijalnih transformatora te Tomislav Ožanić iz Dalekovod MK-a

Dio polaznika Akademije koji su primili certifikate

Lean Akademija
6. Generacija
Končar

MIDDLE EAST ENERGY 2025.

KONČAR DIO GLOBALNE ENERGETSKE ZAJEDNICE

Najistaknutiji energetska sajam za područja Bliskog istoka, sjeverne Afrike i Azije ponovno je okupio vodeće svjetske stručnjake, inovatore i dionike

Pod pokroviteljstvom Ministarstva energetike i infrastrukture Ujedinjenih Arapskih Emirata (UAE) od 7. do 9. travnja održano je 49. izdanje sajma *Middle East Energy 2025.* u *World Trade* centru u Dubaiju. Prema službenim podacima, sajam je okupio oko 40.000 posjetitelja i više od 1600 izlagača iz 90-ak zemalja, a dijelom ove svjetske izložbe već dvadesetak godina je i KONČAR.

Trendovi digitalizirane i održive budućnosti predstavljeni su kroz šest vodećih sektora u energetska tranziciji – napredna rješenja, obnovljivu i čistu energiju, kritično i rezervno napajanje, prijenos i distribuciju, potrošnju i upravljanje energijom te baterije i e-mobilnost.

Na našem izložbenom prostoru stručnjaci iz devet društava Grupe KONČAR predstavili su rješenja, proizvode i usluge iz divizija proizvodnje, prijenosa i distribucije električne energije, kao i iz područja izgradnje dalekovoda te proizvodnje ovjesne i spojne opreme.

Sajam je odraz dinamičnog tržišta s brojnim kupcima, proizvođačima i projektima pa je to odlična prilika za susrete sa sadašnjim kupcima i potencijalnim partnerima iz cijele regije – UAE-a, Saudijske Arabije, Katara, Kuvajta, Iraka, Omana, Bahreina, ali i konkurencijom. Mnogi od njih zanimali su se i za pronalaženje mogućnosti za nove oblike suradnje.

UAE i Bliski istok važna su izvozna tržišta KONČARA, posebno za transformatore i srednjonaponska postrojenja. Još 1984. isporučeni su prvi transformatori za UAE i sve to vrijeme ne samo da je održan kontinuitet, već je i proširena prisutnost na tom zahtjevnom tržištu.

U prošloj godini KONČAR je u UAE isporučio opremu i usluge u vrijednosti od 11,4 milijuna eura. **M. Mladić**

Hrvatsko izaslanstvo na čelu s premijerom na KONČAREVOM prostoru

MOSTARSKI SAJAM 2025.

NAJVEĆI POKRETAČ DIJALOGA U REGIJI JE GOSPODARSTVO

Od 8. do 12. travnja 2025. godine u Mostaru je održan 26. Međunarodni sajam gospodarstva, jedan od najistaknutijih poslovnih događaja u regiji. Sajam je okupio oko 800 izlagača iz više od 20 zemalja, koji su se predstavili na više od 30.000 četvornih metara zatvorenog i otvorenog izložbenog prostora.

Ovogodišnja zemlja partner bila je Italija. Sajam je obuhvatio širok spektar industrija, uključujući energetiku, metaloprerađivačku, prehrambenu, drvnu, građevinsku, IT sektor, turizam i tradicijske obrte. Program sajma obuhvatio je konferencije, stručne skupove te B2B razgovore u suradnji s talijanskim partnerima i gospodarskim komorama, a događaj je pratio i bogat kulturno-zabavni program.

Među brojnim hrvatskim tvrtkama tradicionalno je nastupio i KONČAR. Na svojem izložbenom prostoru predstavili smo proizvode, opremu i rješenja iz divizija proizvodnje, prijenosa i distribucije električne energije te digitalna rješenja za kritičnu i urbanu infrastrukturu.

Organizatori očekuju da će rezultati sajma doprinijeti novim investicijama i otvaranju radnih mjesta u regiji. Očekuje se da će sajam, koji je po broju izlagača i posjetitelja najuspješnija gospodarska izložba u Bosni i Hercegovini i šire, rezultirati brojnim poslovnim dogovorima i ulaganjima, pridonoseći privrednom razvoju regije.

Sajam je i ovaj put pružio sjajnu priliku za uspostavljanje novih poslovnih kontakata te je omogućio razmjenu ideja, iskustava i poslovnih mogućnosti u nadolazećoj eri zelene energetska tranzicije u kojoj KONČAR, kao jedan od najvećih regionalnih proizvođača, vidi svoju priliku za daljnji rast poslovanja. **I. Bartulović**

INDUSTRY NAVIGATOR 2025.

Najbrojnija dosad, peta konferencija Transformers Magazinea potvrdila je nezaobilaznu ulogu u povezivanju svih dionika u industriji prijenosa i distribucije električne energije, u kojoj je posljednjih godina porast potražnje potaknuo i znatna ulaganja

Vlatka Kamenić Jagodić

Nakon dvije u Zagrebu te Dubrovniku i Madridu, ovogodišnja je konferencija na temu *Sustainable Development Strategies for T&D* od 9. do 11. travnja održana u Dubaiju. Okupila je gotovo 200 sudionika, a njih još nekoliko stotina sudjelovalo je online, putem platforme Transformers Academy.

U kontekstu snažnog rasta tržišta, uvodno predavanje *Do we need sales in conditions of strong market growth?* održao je Ivan Paić, član Uprave KONČARA. Paić je istaknuo koliko su važna ulaganja u nove tehnologije i infrastrukturu te da danas, više nego ikad, ljudi igraju ključnu ulogu. „Potrebne su prilagođene strategije za snalaženje u tržišnom krajoliku koji se razvija, osiguravajući prodaju koja je usklađena s trenutačnim trendovima i očekivanjima kupaca. Stalne organizacijske promjene i prilagodbe potrebne su za racionalizaciju poslovanja, povećanje učinkovitosti, ali i kako bismo učinkovito iskoristili tržišne prilike“, naglasio je Paić.

Konferenciju je prezentacijom rezultata dubinskog istraživačkog projekta *Workforce challenges* otvorio dr. sc. Mladen Banović, glavni urednik *Transformers Magazinea*

(TM). Kao neovisni glas industrije s velikim iskustvom u provođenju složenih istraživačkih projekata, TM je sa *Switchgear Magazineom* proveo sveobuhvatan projekt istraživanja o izazovima radne snage u industriji. „Motivacija za ovo istraživanje proizašla je iz prošlogodišnjeg izvješća koje je pružilo dragocjene uvide u trenutačne trendove u industriji, ključne izazove i buduće smjerove. Jedno od najhitnijih pitanja istaknutih u izvješću odnosilo se na sve veći jaz u vješt-

**Tijekom tri zanimljiva
i sadržajna
dana zapažene
prezentacije održali
su i končarevci**

nama zaposlenika. Naime,iskusni stručnjaci odlaze u mirovinu, a tvrtke se bore da privuku nove talente“, pojasnio je Banović. Više od 700 ispitanika istaknulo je kako najveći jaz vide u dijelu naprednih tehnologija, automatizacije i digitalizacije. Ključne kompetencije koje će se u industriji tražiti u 2025. uključuju tehnološku sposobnost, prilagodljivost i otpornost, strateško razmišljanje, vještine rješavanja problema, liderske vještine, emocionalnu inteligenciju, komunikacijske vještine, kreativnost i inovativnost te digitalnu pismenost.

Tijekom tri zanimljiva i sadržajna dana zapažene prezentacije održali su i končarevci. Prvi od njih bio je Bruno Jurišić, direktor PJ Istraživanje i razvoj iz KONČAR – Instituta za elektrotehniku, s prezentacijom na temu *The role of monitoring systems in sustainable development*. Božena Odošić, specijalistica za održivo poslovanje iz KONČAR – Distributivnih i specijalnih transformatora, održala je prezentaciju *A strategic approach to sustainability*, dok je posljednji dan konferencije prezentaciju *How to ensure the performance of instrument transformers meets the challenges of modern power grids?* održao i Danijel Brezak, ekspert istraživanja i razvoja iz KONČAR – Mjernih transformatora.

Velika mi je čast bila moderirati konferenciju koja je okupila rekordan broj najutjecajnijih dionika elektroenergetike, industrije koja se posljednjih godina razvija nevjerojatnom brzinom, te biti dijelom zajednice koja aktivno oblikuje njezinu budućnost. Uz 29 zanimljivih prezentacija, pet radionica te brojne Q&A sesije, konferencija je sudionicima ponudila i raznovrstan društveni program, stvarajući prostor za nove suradnje, povezivanje i razmjenu ideja.

ELFACK 2025.

PRVI SAMOSTALNI NASTUP GRUPE KONČAR

Brojni sadržajni susreti i razgovori potvrdili su važnost i opravdanost nastupa na tom za nas iznimno važnom tržištu

Marina Mladić

U Göteborgu, drugom po veličini gradu u Švedskoj, od 6. do 9. svibnja održan je Elfack, najveći sajam za rješenja i proizvoda u području energetike, elektrifikacije, digitalizacije i održivog razvoja u sjevernoj Europi. Događaj je okupio ključne ljude u industriji, inovatore i donositelje odluka kako bi predstavili i istražili najnovije tehnologije, rješenja i trendove u energetske sektoru.

Iako je KONČAR već više desetljeća prisutan u skandinavskim zemljama, ovo je bio njegov prvi korporativni nastup na tom sajmu, koji su iskoristili predstavnici Dalekovoda, KONČARA d.d., KONČAR – Distributivnih i specijalnih transformatora te KONČAR – Generatorskih i motora.

Na našem izložbenom prostoru predstavljen je proizvodni program iz divizija proizvodnje električne energije, prijenosa i distribucije električne energije te urbane mobilnosti i infrastrukture, a Dalekovod, član Grupe KONČAR, predstavio je rješe-

nja, proizvode i usluge iz područja izgradnje dalekovoda.

Spomenimo da smo tijekom više od četrdeset godina osigurali poziciju lidera u Švedskoj na segmentu distributivnih i energetskih transformatora snage do 160 MVA i napona 170 kV, a osim u Švedskoj, istaknut udio u prodaji ostvarujemo i u ostalim skandinavskim zemljama. Svoje mjesto tijekom više od dva desetljeća potvrdili smo i proizvodnjom, revitalizacijom i obnovom generatora i opreme za hidroelektrane. Ne manje važni su i zahtjevni projekti izgradnje i obnove dalekovodnih mreža tih zemalja. U posljednjih nekoliko godina ugovorili smo u

Švedskoj i prve inženjering poslove na rekonstrukcijama transformatorskih stanica, a nedavno i prva dva *greenfield* projekta, odnosno izgradnju novih transformatorskih stanica po načelu „ključ u ruke“.

Stoga i ne čudi da su predstavnici KONČARA održali brojne sastanke s kupcima i poslovnim partnerima većinom iz Švedske, ali i iz Finske, Danske i Norveške. Glavne teme razgovora bile su mogućnosti produbljivanja suradnje, planovi dobave opreme za sljedeće razdoblje, ali i mogućnosti uključivanja novih oblika poslovne suradnje.

Na ovogodišnjem sajmu, koji se inače održava svake neparne godine, uz iznimku 2021. zbog pandemije, predstavilo se više od 400 izlagača iz 28 zemalja, a posjetilo ga je više od 22.000 stručnih posjetitelja.

Elfack je pokazao da je idealna platforma za razmjenu znanja, umrežavanje i poticanje inovacija unutar energetskog sektora, nudeći opsežan seminarski program i edukativne aktivnosti s ciljem oblikovanja budućnosti industrije.

TRAIN & RAIL 2025.

PRVI NASTUP NA SAJMU NORDIJSKE ŽELJEZNIČKE INDUSTRIJE

U Stockholmu, u Švedskoj, od 6. do 8. svibnja održan je sajam Train & Rail 2025., najveći događaj nordijske željezničke industrije, na kojem su KONČAR i njegova članica Dalekovid sudjelovali prvi put.

Na sajmu se predstavilo više od 150 izlagača, a posjetitelji su mogli vidjeti najnovije proizvode, usluge i rješenja iz područja tračničkih vozila i infrastrukture. Naglasak sajma bio je na željezničkim vozilima za teretni i putnički promet, željezničkom prijevozu za javni, regionalni, međugradski i međunarodni promet, sustavima signalizacije i upravljanja prometom te sustavima za prodaju karata.

Na izložbenom prostoru KONČARA predstavljen je proizvodni program iz poslovnog područja Urbane mobilnosti i infrastrukture – tramvaji, baterijski i hibridni vlakovi, sustavi za punjenje tih vlakova te rješenja za željezničku infrastrukturu. Dalekovid je predstavio svoja rješenja i usluge iz područja izgradnje kontaktne mreže.

Na sajmu su sudjelovali predstavnici društava Dalekovid d.d., Dalekovid Projekt d.o.o., KONČAR d.d., KONČAR – Električna

vozila, KONČAR – Institut za elektrotehniku te KONČAR – Elektronika i informatika.

Tijekom sajma pripremljen je inspirativan program seminara na kojem su stručnjaci iz industrije govorili o najnovijim dostignućima i inovacijama u željezničkom prometu. Održana su i predavanja o

održivosti u željezničkom prometu i kako zajednički možemo raditi na njezinu unapređenju. Posebno su bile zanimljive teme vezane uz razvoj tehnologija vodika u željezničkim vozilima i planovi za uvođenje *Future Railway Mobile Communication* sustava (FRMCS) u Švedskoj. **Z. Tećec Ribarić**

PREDSTAVLJANJE KONČARA U ARMENIJI

Sredinom travnja 2025. predstavnicima divizija za prijenos i distribuciju te proizvodnju električne energije iz Aparata i postrojenja (KAP), Generatora i motora (GIM) i KONČARA d.d. predstavili su mogućnosti Grupe u Erevanu, u Armeniji.

Uvodno je Darijo Runjić, izvršni direktor za PP proizvodnja električne energije predstavio cjelokupan portfelj Grupe i svih njezinih sastavnica, a tijekom prezentacije su Darko Sukalić iz KAP-a i Mario Đaković iz GIM-a detaljnije prikazali proizvodne mogućnosti i reference. Predstavnik HBOR-a Josip Pavković je nakon prezentacije KONČARA predstavio usluge banke koje lokalnim kupcima mogu olakšati financiranje i osiguravanje financiranja projekata u Armeniji.

Izlaganje je pratilo pedesetak armen-

skih predstavnika operatora prijenosa i distribucije, hidroelektrana, nuklearne elektrane, rudnika te projektnih i inženjering tvrtki. Događaj, održan u multimedijskoj dvorani, izvršno je pripremio i organizirao lokalni partner EC Energy. Nakon prezentacije u trajanju od tri sata, simultano prevedene na armenski jezik, nastavljani su razgovori uz kavu.

Treba spomenuti da je KAP polovi-

nom siječnja ANPP-u (*Armenian Nuclear Power Plant*) predstavio mogućnosti Grupe KONČAR i svog proizvodnog asortimana, s posebnim naglaskom na srednjona-ponska postrojenja. Povod je bilo nudi-je 6 kV postrojenja za vlastitu potrošnju u navedenoj nuklearnoj elektrani. Uprava i stručnjaci ANPP-a tom su prilikom bili upoznati s detaljnim tehničkim značajkama ponuđenih postrojenja. Prezentacija i tehnička rasprava rezultirala je ugovaranjem 28 sklopnih blokova tipa BVK 12 koji se trenutačno proizvode u pogonima KAP-a u Dicmu.

Prezentacija asortimana Grupe u Erevanu omogućila je armenskim partnerima detaljnije upoznavanje i sagledavanje mogućnosti KONČARA, čime je otvoren put za nova nudi-ja i ugovaranja u skoroj budućnosti. **D. Sukalić**

INTERSOLAR EUROPE 2025.

VAŽNA ULOGA KONČARA U OBLIKOVANJU ODRŽIVE ENERGETSKE BUDUĆNOSTI

Od 7. do 9. svibnja 2025. godine München je bio domaćin Intersolar Europe i ees Europe, vodećih svjetskih sajmova posvećenih solarnim tehnologijama, pohrani energije i obnovljivim izvorima energije, u sklopu *The Smarter E Europe* platforme.

Tema sajma *Connecting Solar Business* naglasila je inovacije, digitalizaciju i integraciju obnovljivih izvora energije za održivu budućnost. S rekordnih 2737 izlagača iz 57 zemalja sajam je privukao više od 110.000 posjetitelja iz 176 zemalja potvrđujući svoje mjesto ključne platforme za energetske sektor. Na sajmu je sudjelovao i KONČAR predstavljajući vlastita rješenja transformatora i ostalih rješenja iz proizvodnog programa Grupe prilagođenih sunčanim i energetskim projektima.

Naš izložbeni prostor privukao je znatno zanimanje posjetitelja, uključujući postojeće i potencijalne kupce uglavnom iz projekata obnovljivih izvora energije.

Sajam je s naglaskom na tehnologije poput fotonaponskih sustava, naprednih mreža i elektromobilnosti dodatno potaknuo razmjenu znanja i poslovnih prilika. Ovo iskustvo učvrstilo je našu predanost razvoju rješenja koja podržavaju globalnu energetske tranziciju.

Intersolar Europe 2025. potvrdio je važnost razmjena ideja i praćenja trendova te ulaganja u inovacije i suradnju, a KONČAR nastavlja biti ključni igrač u oblikovanju održive energetske budućnosti. **A. Aleksić**

POWER OF WATER CANADA 2025.

PREDSTAVLJENE MOGUĆNOSTI NA HIDROENERGETSKIM POSTROJENJIMA

Tržište Sjeverne Amerike ima veliki potencijal u dijelu revitalizacija i povećanja snaga hidroelektrana, a na konferenciji su bili prisutni svi veliki dionici tog područja

Organizaciji *Ontario Waterpower Association* (OWA), neprofitne udruge posvećene održivom razvoju vodnih resursa, od 7. do 9. svibnja održana je 25. tehnička konferencija i sajam *Power of Water Canada* (POWC). Jubilarni događaj okupio je gotovo 500 delegata te 70 izlagača iz Kanade, Sjedinjenih Američkih Država, Europe i šire, potvrđujući svoju poziciju jednog od ključnih sektorskih okupljanja u regiji.

Među sudionicima konferencije treći put uzastopno našli su se i predstavnici KONČAR – Generatora i motora (GIM) – Mario Đaković, Ivan Vlašić, Vlasta Cuculić-Kapec, Bernarda Dolenec i Mario Brčić. Delegaciji se pridružio i član Uprave KONČARA Ivan Paić potvrdivši stratešku važnost sjevernoameričkog tržišta za ovu hrvatsku tehnološku tvrtku, ali i cijelu Grupu KONČAR.

Konferencija je ponudila bogat program stručnih predavanja, panel diskusija i interaktivnih radionica usredotočenih na najnovija tehnološka rješenja i izazove u sektoru obnovljivih izvora energije. Događaj je otvo-

rio brojne mogućnosti za umrežavanje, uz potporu istaknutih sponzora među kojima se izdvajaju *Ontario Power Generation* (OPG), *Evolugen*, *First Light Energy*, *Innergex* i *Orillia Power Generation*. Važnost konferencije dodatno je naglasio i posjet ministra energetike i rudarstva Stephena Leccea, koji je u svom obraćanju istaknuo potrebu za povećanjem proizvodnje električne energije u Kanadi, osobito ulaganjima u hidroenergiju. Prema njegovim riječima hidroenergija trenutno čini 25 posto ukupne proizvodnje električne energije, dok se završava izrada ambicioznog, 25-godišnjeg integriranog energetskog plana. U sklopu tog plana predviđeno je ulaganje od 4,7 milijardi kanadskih dolara u revitalizaciju postojećih hidroelektrana, uz ključnu suradnju s predstavnicima starosjedičkih zajednica.

GIM već nekoliko godina aktivno gradi prisutnost na sjevernoameričkom tržištu. Dosad je isporučeno više od 70 TOP Drive motora za pogon alata za naftne bušotine, dok je u suradnji s austrijskim partnerom

realizirana isporuka četiriju kompaktnih generatora, uspješno puštenih u rad početkom 2022. godine. Tvrtka je pretkvalificirana kao dobavljač kompaktnih generatora snage do 10 MVA kod OPG-a, a trenutačno su u tijeku ponude za tri hidroelektrane u suradnji s turbinskim partnerom. Također, GIM je pretkvalificiran i kod elektroprivreda BC Hydro i Manitoba Hydro u segmentu velikih generatora s aktivnim ponudama za više projekata modernizacije.

Sudjelovanje na konferenciji POWC predstavlja važan iskorak u jačanju partnerskih odnosa i poslovne vidljivosti KONČARA na kanadskom tržištu, koje se sve više otvara inovativnim rješenjima u području obnovljivih izvora energije. Znakovit je i podatak da samo pokrajina Ontario u sljedećih 25 godina planira povećati proizvodnju električne energije iz hidroelektrana u mjeri koja odgovara ukupnoj proizvodnji iz tog izvora u proteklom stoljeću, što otvara iznimne mogućnosti za domaće i međunarodne tehnološke partnere. **V. Cuculić Kapec**

DAN PLANETA ZEMLJE

KONČAREVCI ČISTILI OKOLIŠ NA PODRUČJU MEDVEDNICE

Dan planeta Zemlje obilježava se svake godine 22. travnja i predstavlja globalni pokret posvećen podizanju svijesti o zaštiti okoliša i održivom razvoju. Događaj okuplja milijune ljudi diljem svijeta u zajedničkim naporima za očuvanje našeg planeta.

Uključivanjem u volonterske akcije svatko od nas može doprinijeti očuvanju okoliša i stvaranju održive budućnosti za sve. Aktivnosti poput čišćenja okoliša, edukativnih radionica i sadnje drveća ključne su za obilježavanje Dana planeta Zemlje. Osim što doprinose očuvanju prirode, jačaju zajedništvo i svijest o važnosti ekološke odgovornosti.

Upravo zbog tih razloga, ususret Danu našeg planeta, Klub volontera KONČARA je ove godine u suradnji s Javnom ustanovom „Park prirode Medvednica“ organizirao korporativnu volontersku akciju prikupljanja otpada s ciljem promicanja društveno odgovornog ponašanja i očuvanja zajedničkog okoliša.

Naši vrijedni volonteri udružili su svoje snage i prionuli čišćenju okoliša na području Parka prirode Medvednica. Podijeljeni u dvije skupine skupljali su otpad na području vidikovca prema Zagrebu, livade Kulmer, planinarskog doma Grafičar te Rudarskog vrta oko Rudnika Zrinski.

Po prekrasnom sunčanom vremenu tridesetak volontera iz KONČARA d.d., KONČAR – Digitala, KONČAR – Distributivnih i specijalnih transformatora i KONČAR – Instituta za elektrotehniku prikupilo je znatne količine otpada. Posebno veseli činjenica što se ovoj akciji pridružilo dosta novih osoba te se nadamo da će tako biti i pri idućim sličnim inicijativama.

Dan je zaokružen razgledavanjem rudnika Zrinski uz stručno predavanje o rudama i važnosti ovog rudnika, koji je 2006. proglašen zaštićenim kulturnim dobrom Republike Hrvatske, te druženjem uz pravi planinarski ručak na terasi Planinarskog doma Grafičar.

Hvala svim volonterima na nesebičnom trudu i predanosti tijekom još jedne radne akcije. Zajedništvo je važan element u stvaranju održive budućnosti, a njihova energija i suradnja dokazuju kako je malo potrebno za dobrobit našeg planeta. **M. Franjčec**

UDRUGA BRANITELJA DOMOVINSKOG RATA KONČAR KONČAREVA OKLOPNA VOZILA IZ 1991. DIO POSTAVA MUZEJA OZ I ZP BJELOVAR

Društvo za očuvanje hrvatske vojne tradicije prepoznalo je vrijednost ovih jedinstvenih eksponata

Medu eksponatima stalnog postava na otvorenom Galerije *Barutana 1991.* u Bjelovaru dva su jedinstvena oklopna vozila iz Domovinskog rata koje je u rujnu prošle godine KONČAR darovao Muzeju OZ i ZP Bjelovar. Vozila, izrađena po nacrtima inženjera Ivice Žigolića, danas umirovljenika KONČARA, proizvedena su tijekom 1991., a njihova primarna namjena bila je zaštita KONČARA u slučaju ratne ugroze.

Riječ je o oklopnom vozilu izrađenom na šasiji kamiona TAM 5000 i o oklopnom šinskom vozilu napravljenom na teškoj motornoj drezini. Iako vozila prvotno nisu trebala napuštati krug KONČARA, zbog ratnih događanja improvizirano oklopno vozilo nazvano Domo-ljub 101 predano je Policijskoj postaji Trešnjevka, a oklopni vlak su nakon pogibije pružnih radnika u ličkom Lovincu preuzele Hrvatske željeznice kako bi zaštitile radnike koji su obnavljali ratom onesposobljenu prugu Zagreb – Nova Gradiška.

Posebnosti ovih vozila svjedoči i posjet vojnog povjesničara i časnika francuske vojske, pukovnika Paula Malmasarya, autora knjige *Les Trains Blindes 1986. – 1989.*, kao i članak *Draisine Blindée Croate Domoljub 101* objavljen u francuskom časopisu *Military Armor International*.

Na poziv predsjednika Društva za očuvanje hrvatske vojne tradicije Bjelovar Marina Sabolovića, 23. travnja 2025. članovi Udruge branitelja Domovinskog rata KONČAR posjetili su Galerije Muzeja OZ i ZP Bjelovar.

Pri razgledavanju Sabolić je istaknuo jedinstvenost KONČAREVIH vozila koje treba očuvati s posebnim pijejetom kako bi ostala svjedokom ratnih dana, hrabrosti ljudi koji su ih koristili te domišljatosti njihovih graditelja. Ovaj primjer dokazuje kako je improvizacija 1991. godine bila jedini oblik obrane od nadmoćnijeg protivnika.

Susret je iskorišten i za razgovor o budućoj suradnji temeljenoj na širenju istine o Domovinskom ratu i očuvanju tehničkih vrijednosti iz tog doba te o restauraciji KONČAREVIH eksponata u budućnosti kako bi se zaustavilo njihovo propadanje. **M. Mladić**

Dio članova Udruge isped oklopnog vozila Domoljub

IDEJA GODINE

IMAMO KOMU OSTAVITI SVIJET

Deset finalista svoje je poslovne ideje prezentiralo žiriju, a pobjednik je nagrađen studijskim putovanjem u Europi

Srednjoškolci s najboljim poslovnim idejama u Hrvatskoj 24. travnja 2025. okupili su se trinaesti put na finalu *Ideje godine*, čiji je srebrni partner bio KONČAR. Riječ je o poslovnom natjecanju za učenike koje nagrađuje kreativnost, inovativnost, hrabrost i poduzetnost.

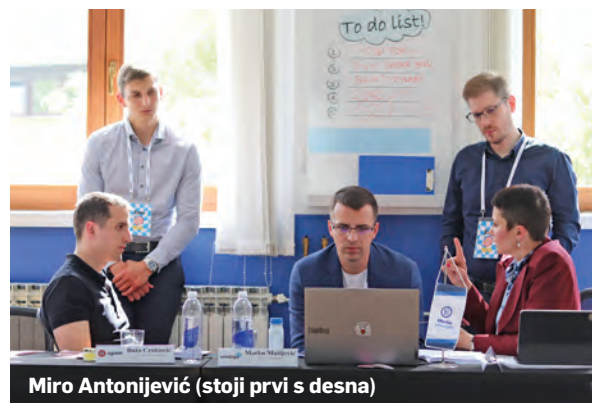
Na natjecanje je pristiglo 55 prijava iz 40 škola i 23 grada Hrvatske, a u finale je prošlo samo deset najboljih projekata. Iako to nije bio uvjet za prijavu, čak osam od deset finalista već je razvilo prototip svoje poslovne ideje, odnosno *minimal viable product* (MVP).

Finalisti su održali svoje sedmominutne prezentacije u kojima su objasnili kako svoje ideje planiraju pretvoriti u stvarnost. Tako se

moglo čuti kako se planiraju proširiti na druga tržišta Europske unije ili integrirati *Conversational AI* i komunikacijske kanale kako bi unaprijedili svoje poslovne pothvate.

Član žirija *Ideje godine* Miro Antonijević, voditelj Odjela za upravljanje učinkom imovine u KONČAR – Digitalu, poručio je svim finalistima kako su napravili odličan posao. Njihovi poslovni planovi i prezentacije bili su na puno višoj razini nego što je očekivao od srednjoškolaca.

„Mi smo dobro razmislili o svim prezentacijama. Glavna nit vodilja bila nam je koliko bi vaš plan bio ostvariv u realnom okruženju. Svi poslovni planovi su jako dobro razrađeni i imaju potencijala ostvariti proizvod. Bez

Miro Antonijević (stoji prvi s desna)

obzira na rezultate, nemojte gubiti nadu i pokušajte ostvariti svoj plan. Inspirirali ste nas svojim idejama – da tako mladi ljudi razmišljaju o tako realnim problemima i pronalaze rješenja“, iskreno je rekao Antonijević na proglašenju pobjednika.

Najviše ocjene žirija dobili su Vito Kosovec i Ivan Tisanić iz I. gimnazije i XIII. gimnazije iz Zagreba za projekt SOV-A. Na drugom mjestu su Leon Sasara, Mia Matković i Ana Čulo iz Ekonomske i upravne škole Osijek, a na trećem su se našle Lea Dugandžić, Ana Čikeš i Ana Šimović iz Škole za dizajn, grafiku i održivu gradnju Split. **M. Mladić**

INŽENJERKA 2025. GODINE

DIJANA VRSALJKO IZ KONČARA MEĐU DESET FINALISTICA

Izborom inženjerke godine slavi se izvrsnost, stručnost i predanost žena u STEM području, s ciljem rušenja stereotipa i poticanja veće zastupljenosti žena u inženjerskim zanimanjima

Ovogodišnji, treći izbor za inženjerku godine održan je 7. svibnja u Zagrebu u sklopu Njemačko-hrvatskog gospodarskog foruma, a organizatori izbora su Njemačko-hrvatska industrijska i trgovinska komora i partner Mediade te Siemens Hrvatska kao inicijator. Na natječaj su pristigle prijave iz cijele Hrvatske, a među deset finalistica su inženjerke iz raznih branši, od elektrotehnike i strojarstva, građevine i geologije do bioprocenog i kemijskog inženjerstva.

Jedna od finalistica je i naša Dijana Vrsaljko koja je diplomirala i doktorirala na zagrebačkom Fakultetu kemijskog in-

ženjerstva i tehnologije. KONČAR – Institutu za elektrotehniku pridružila se 2002. godine i trenutno je vodeći istraživač za materijale u PJ Laboratorijskom centru. Objavila je više od 30 članaka u časopisima i zbornicima konferencija vezanim uz područje stručnosti, aktivna je članica HRO CIGRE-a i međunarodne CIGRE, a na poslijediplomskom specijalističkom studiju *Transformatori* na FER-u drži kolegij *Dijagnostika transformatora: fizikalno-kemijske dijagnostičke tehnike i materijali*.

Govoreći o svom poslu Dijana ističe da joj najveći izazovi predstavljaju i najveće zadovoljstvo. „Ciljano rješavamo potrebe

kupaca i, povezujući znanje, iskustvo, multidisciplinarnost i dostupne resurse, dolazimo do odgovora na postavljena pitanja čime dajem smisao svom poslu i svrhu kemijskoj struci u elektroindustriji i transportu.“

Ovogodišnja pobjednica izbora je Anja Hula, direktorica Odjela za podatke i analitiku u Infobipu.

KONČAR podržava ovu hvalevrijednu inicijativu kojom se želi povećati vidljivost inženjerki u javnosti i nadahnuti mlade djevojke da za studij i karijeru izaberu STEM područje. **M. Mladić**

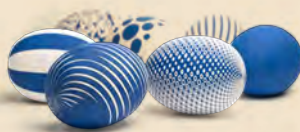
TRADICIONALNI USKRSNI DOMJENAK U KUK-u

Kad je klub tako dugovječan kao Klub umirovljenika KONČAR, neki običaji postanu tradicija. Tako je i uskrсни domjenak postao dio klupske tradicije, koji je i ove godine 15. travnja okupio veliki broj članova u KUK-u. Lijepo ukrašene prostorije u duhu blagdana oslikavale su želju naše predsjednice Jasminke Lenartić da kao prava domaćica dočeka sve uzvanike.

Nakon već poznatog zvuka malog zvonca, kojim Jasminka daje znak za početak događaja, prigodnim riječima pozdravila je prisutne i objavila još jedan domjenak u niski našeg postojanja. Pritom treba reći, da se svaki novi domjenak čini posebnijim od prethodnog te da su na jelovniku uvijek brojna jela iz „kućne radinosti“ dobrovoljaca koji za svoj trud zaslužuju posebne pohvale.

Ovaj put naša članica, samozatajna Đurđa Slavnić, bila je glavna „meštrica od francuske salate“, što je za veliku količinu zahtijevalo puno strpljenja. Što se tiče paradajza, luka, rotkvice, kao i prekrasne pečene šunke u kruhu, može se još jedanput čestitati Jasminki na njezinom marljivom radu. Nije zakazala ni logistička podrška domara Zorana Lenartića i Mladena Komeričkog, kao i sveprisutne Vere Madicke. O članicama Kluba koje iznenađuju svojim slasticama više se nema što pisati. Njihove vrijedne ruke i ovaj put su se itekako iskazale.

U ugodnom ozračju, uz razne delicije, slastice i poneku čašicu, razgovore, šale i smijeh proletio je još jedan domjenak za pamćenje. **M. Cvek**

KUK-ovci SE NA PLITVICAMA PRISJETILI PRVE ŽRTVE DOMOVINSKOG RATA

KUK je 31. ožujka organizirao izlet na Plitvička jezera. Vodostaj je bio visok, tako da su slapovi obilovali vodom i doimali se dosti veličanstveno. Međutim, nismo mogli obilaziti donje staze, koje su djelomično bile pod vodom. Brodovi nisu prometovali, tako da nam je jedino preostalo hodati gornjim stazama i voziti se vlakom. Pogled je bio čaroban, zrak prepun negativnih iona, čak smo uspjeli malo izložiti lica suncu i dobiti neku malu količinu neophodnog zimskog vitamina D.

Naša vodičica Nikolina sve nam je potanko objasnila. Saznali smo, između ostalog, da u nacionalnom parku ima oko 8000 ponikava, 16 jezera i 60 vrsta orhideja.

Ispred Spomenika prve žrtve Domovinskog rata prisjetili smo se mladića koji je dao život za Hrvatsku. Tog uskršnjeg jutra 1991. pripadnici paravojnih formacija tzv. SAO Krajine započeli su paljbu na hrvatske policajce i specijalce. Hrvatski redarstvenik, 22-godišnji Josip Jović tog je dana položio svoj život kao prvi hrvatski branitelj u Domovinskom ratu, a uz njega je ranjeno još devet policajaca i specijalaca.

Nakon Plitvica otišli smo u restoran u Zvečaju gdje smo poslije ručka uz tortu, svijeće i pjesmu proslavili dva rođendana naših članova, Marka Majdandžića i Ive Marinčića. **P. Gavran**

KUK-ovci ispred ulaza u NP Plitvička jezera

PLESNO POPODNE U KUK-u

Na inicijativu aktivnih članova odlučeno je da se u raspored rada Kluba uvede i *Plesno popodne*, kako bi druženja bila što bogatija i ispunjenija.

Tako smo 24. travnja upoznali još jedno novo lice Željka Markovinovića, po struci ekonomista, koji posljednjih 30 godina radi kao glazbenik i zabavljač. Željko svira i pjeva, a kako kaže, po narudžbi nastupa u raznim klubovima, domovima umirovljenika, na privatnim proslavama i dječjim rođendanima, a po potrebi glumi i klauna. Drago nam je što je ovo prvo *Plesno popodne* posebno doživjela naša članica Božica Marinčić, koja je uz glazbu i ples veselo proslavila svoj rođendan. Dakako, nije izostao ni poklon za koji se pobrinula naša predsjednica.

Vjerujemo da će ova novost u radu Kluba potrajati te da će članovi uživati i u budućim rasplesanim poslijepodnevim. **M. Cvek**

WINGS FOR LIFE WORLD RUN 2025.

KONČAREVCI NA GLOBALNOM HUMANITARNO- TRKAČKOM DOGAĐAJU

Davor Horvat iz KMK-a, Krešimir Vrdoljak iz KDD-a te Davor Koren, Goran Tomić, Elvir Baltić i Marko Novak iz KMK-a

Wings for Life World Run 2025. ponovno je na šest kontinenata ujedinio ljude u želji učiniti ozljeđe leđne moždine izlječivima. U isto je vrijeme ukupno 310.719 natjecatelja jurnulo zajedno iz startnog bloka, kako bi pokazali svima koji su u kolicima da imaju globalnu podršku.

Ovaj humanitarno-trkački spektakl trčao se istovremeno u 12 različitih vremenskih zona, na 7 službenih utrka na lokaciji te na više od 450 održanih uz pomoć mobilne aplikacije. Jedna od utrka koje su se posebno istaknule svojim prekrasnim prizorima

svakako je ona po dvanaesti put održana u Zadru. Snažna pozitivna energija posebno se osjetila na startu na Liburnskoj obali, kad je 10 tisuća sudionika zajedno jurnulo prema boljoj budućnosti.

Deset tisuća maratonaca, rekreativaca i natjecatelja u kolicima startalo je s Liburnske obale, a među njima i končarevci. Puni pozitivnih dojmova javili su nam se Krešimir Vrdoljak iz KDD-a, Davor Horvat, Davor Koren, Goran Tomić, Elvir Baltić i Marko Novak iz KMK-a, Marjan Karniž, Marko Pavić i Vedran Dvorščak iz KPT-a te Hrvoje Teklić iz D&ST-a. **M. Mladić**

Marjan Karniž, Marko Pavić i Vedran Dvorščak iz KPT-a i Hrvoje Teklić iz D&ST-a

ISTRIA 100 BY UTMB

NEPONOVljivo ISKUSTVO UTRKE NA 112 KM

Sredinom travnja održana je Istria 100 by UTMB, jedna od prvih proljetnih utrka u kalendaru UTMB World Seriesa, a za mnoge trkače označava početak *trail* sezone. Natjecatelji su mogli sudjelovati u utrkama na 168, 112, 69, 42 ili 21 km, koje sve vode kroz raznolike krajolike i prirodne ljepote istarskog poluotoka. Cilj svih utrka bio je u Umagu.

Događaj je okupio čak 3000 natjecatelja iz 64 zemlje, a jedan od njih bio je Mirko Karlovac iz KONČAR – Energetskih transformatora koji je, nakon prošlogodišnjih 69 km, uspješno svladao 112 km, iako je na trećini utrke nesretno nagazio na čavao koji mu je probio tenisicu i ozlijedio ga.

„Iznimno teška utrka koja na kušnju stavlja vlastite fizičke i psihičke granice i spremnost. Sama organizacija utrke, priroda i volonteri čine ovo iskustvo neponovljivim. Zajedništvo koje se osjeća među natjecateljima svih dobnih skupina dalo mi je dodatnu motivaciju za završetak ove avanture.

Unatoč svim poteškoćama, jedno od ljepših iskustava u životu te se iskreno nadam sljedeće godine ponovo sudjelovati na utrci od 112 km, a tko zna možda se odvažim i za utрку na 168 kilometara“, ispričao nam je Mirko. Čestitamo kolegi na sjajnom postignuću! **M. Mladić**

Mirko Karlovac (u sivoj majici)

KRIŽALJKA S REBUSOM

AUTOR: VLADO OREŠKOVIĆ	AMER. FILMSKA KOMEDIJA SA S. CARELLOM	IME MOREPLOVCA TASMANA	PODZEMNI DIO STABLIKE, RIZOM (BOT.)	BILJKA IZ PORODICE STITARKI, BISKUPOV KOROV	IME HRV. POLITIČARA STOJNICA	POŽUDA	GOTOVINA (ŽARG.)	IME GLUMICE BOJANIĆ	GLAVNI GRAD SREDNJOAFRIČKE REPUBLIKE	GL. GRAD FRANC. REGJE PIKARDIJE	„GILBERT JOHNSON KEERTHI“	ONAJ KOJI PJEVA RERU	MAGMATSKA STUJENA	IME VOJVOTKINJE MARKLE
JAPANSKO UKRASNO DRVO, SOFORA														
RJEŠENJE REBUSA; IME FILMA														
KNJIGA JARE RIBNIKAR														
IME TAL. TENISAČICE PENNETTE							„SUSTAVNO GOSPODARENJE ENERGIJOM“ IVAN UDAREVIĆ				„AMERICAN PRINTING HOUSE“ ODISEJEV OTOK			
KRATICA ZA: ENERGIJA		GL. DIO ANTIČKOG HRAMA (MIN.) IZVOR RIJEKE GACKE						NASELJE U BIH, U SRCU DINARE „RADIJUS“						
JEDNO OD IMENA ZA STOLNIŠNIK					PUTNIK KOJI PUTUJE IZ ZADOVOLJSTVA							INDIJ GL. GLUMAC FILMA IZ REBUSA		
NEKAD NACIONALNA VALUTA UKRAJINE				PODJARMITI	TE RE M					„AGGREGATE JOIN VIEW“				STANJE ONOGA KOJI JE POPIO TOKSIN
SUGLASNICI U ČAJU			ZNAK ZA FOSFOR LOV NA RAKOVE							KONDRAT OD MILA				
IME FINSKOG ARHITEKTA SAARINENA										SITNOZRNATI KREMEN, POLUDRAGULJ				
SUNČEVA ZRAKA										„JNO STUPID RULES“ JEDINICA VISINE TONA U AKUSTICI				
IME NOGOMETAŠA ŠIMIĆA										IME NOGOMETNOG TRENERA BARIĆA				
OBITAVALIŠTE KRALJEVA					BICIKL S DVA SIJEDALA	ZNAK ZA JOD			PJESMA U IZVEDBI GABI NOVAK	RIMSKI BOG SMRTI I PODZEMLJA (MIT.)	KOJI NIJE PRAV KRATICA ZA: SJEVER			
KAMENJE IZ TERCIJARA (MIN.)							STANICA KOŠARKAŠI U OBRANI I U NAPADU							
IZNOS (NOVCA)						KRAĆI NAZIV ZA PORILLUK HRV. FILOZOF, FRANJO					RIJEKA U ZAPADNOJ FRANCUSKOJ „OPEN AIR“			
HRV. I MAĐ. KNJIŽEVNIK („NOĆI I SVITANJA“)											OSOBNA ZAMJENICA NAČIN GOVORA ILI OBRAČUNAJA			
OSOBNA ZAMJENICA			ICO HITREC	IME KOMIČARA ALLEN A SUGLASNICI U ČINU					KNJIGA ZEMLJOPISNIH KARATA SASTAVNI VEZNIK					
OBOJANOST, OFARBANOST										„OPĆI TROŠKOVI“ PROGRAMSKI JEZIK			KRATICA ZA: TONA ZNAK ZA DUŠIK	
REDATELJ FILMA IZ REBUSA														

RJEŠENJE REBUSA: UBOJITE NAMJERE (U BOJU), „TE“ NA „M“ JE „RE“
POJMOVI: JOHN TRAVOLTA, JOHN MCTIERMAN

RJEŠENJE KRIŽALJKE:
JAPANSKI BAGREM, NEDOVJERŠENI KRUG, FLAVIJA, SGE, APH, E, NAOSI, UNIŠTA, RMAN, TURIST, IN, UAK, AJV, ČJ, P, KONO, EERO, AHAT, TRAK, NSR, ROKO, OTTO, OTTO, KRIV, EOLIT, POSTAJA, SVOTA,
POR, AVEN, ERVIN ŠINKO, ONO, T, DAVE, ATLAS, OLICENOST, OT, T

20 GODINA PONOSA HRVATSKE

HEROJI, HVALA VAM!

Vlatka Kamenić Jagodić

Jasenka Bastaić, Šimun Petar Perasić, Daniel Ljubić, Martin Miletović, Anteo Čota, Robert Kalčić, Lara Car, Jela Zucalo, Nedjeljka Todorović, Miro Jurkić, Ivan Đodan, Hrvoje Mužević, Amel Topić, Adin Solak, Ante Vukušić, Gabriel Bratim, Marko Purrišić (Baby Lasagna) te učiteljica OŠ Prečko, koja je pokazala hrabrost u nedavnoj tragediji, dobitnici su jubilarnog 20. Ponosa Hrvatske. Svi su oni istinski heroji koji nisu dvojili ni trena bi li pomogli drugome u nevolji te njihovu dobrobit stavili ispred svoje. Za to im je 8. travnja u prostorima Mozaik Event Centra u Zagrebu odano priznanje koje zaista zaslužuju.

Kristina Mumić, voditeljica Odjela za ESG u KONČARU, čestitala je svim ovogodišnjim laureatima na hrabrosti, ljubavi, nesebičnosti i upornosti kojima nas zadivljuju i nadahnjuju. „Njihove geste kojima smo večeras svjedočili čine bitan korak prema stvaranju društva temeljenog na poštovanju i jednakosti. Također, važno je odati priznanje svima onima koji su vlastitim primjerom usadili takve vrijednosti u život ovih ljudi jer oni zajedno čine temelje pravednijeg društva. Svi ti 'mali ljudi', kako ih često neopravdano nazi-

vaju, svojim djelima utječu na okolinu i utiru put budućim generacijama prema toliko potrebnim promjenama. Projekti poput Ponosa Hrvatske predstavljaju zalag za inkluzivniju, sretniju i pravedniju budućnost za sve nas", istaknula je Mumić.

Nagradu je u ime KONČARA uručila sedmogodišnjoj djevojčici Lari Car iz Slavonskog Broda koja je odmah prihvatila Antu, dječaka s posebnim potrebama te očitala lekciju sustavu koji ga je dugo odbijao upisati u vrtić. Lara je pomogla Anti da se uklopi u društvo i svakodnevne aktivnosti, promovirajući solidarnost i razumijevanje među djecom. „Ante je super prijatelj. Najčešće se igramo na valjanje, a ja ga i škakljam. Učim ga boje i dosad sam ga naučila sve boje", otkrila je djevojčica, pokupivši sve simpatije prisutnih pri preuzimanju nagrade.

Ponos Hrvatske nagrada je koju je 2005. godine ustanovio dnevni list 24sata, a 2008. godine osnovana je i udruga Ponos Hrvatske koja okuplja dobitnike nagrade. Tijekom godina ovim je projektom nagrađeno 455 heroja i proslavljeno više od 300 spašenih života. Dobitnici nagrade iz mnoštva su se izdvojili dobrotom i velikim srcem te nam upravo ti ljudi najbolje poručuju kakvi bismo trebali biti.

SAJMOVI I SKUPOVI U LIPNJU

UITP
SUMMIT
HAMBURG - 2025

UITP
Hamburg Messe,
Njemačka
15. - 18. lipnja

Izložbeni prostor
A1246

CWIEME
BERLIN

CWIEME
Messe Berlin,
Njemačka
3. - 5. lipnja

Izložbeni
prostor
12A02

CIRE
Palexpo, Ženeva
Švicarska
16. - 19. lipnja

Izložbeni
prostor
E11

